



**Vasalemma II lubjakivikarjääri
keskkonnaloa taotluse
keskkonnamõju hindamise
programm**

aprill 2024

Töö nimetus: Vasalemma II lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse keskkonnamõju hindamise programm

Töö number: 23068

Tellijä: Est-Paas OÜ

Juhtekspert Karl Kupits

Koostajad: Tuuli Vreimann
Artto Pello (mõju elustikule)
Margus Voolma (hüdrokeoloogia)
Ingrid Leemet, Akukon Eesti OÜ (müra, vibratsioon)
Marko Kaasik, MTÜ Maailmaparandamise Aktivistide Algatusrühm (mõju õhu kvaliteedile)

Kontrollija: Karl Kupits

Maves OÜ

Marja 4D Tallinn, registrikood 10097377

www.maves.ee e-post: maves@maves.ee

Ettevõte on sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteemi standardi ISO 9001:2015 alusel.



SISUKORD

1	SISSEJUHATUS.....	3
2	KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK JA ASUKOHT.....	4
3	KAVANDATAVA TEGEVUSE JA SELLE REAALSETE ALTERNATIIVSETE VÕIMALUSTE LÜHIKIRJELDUSED	5
3.1	KAVANDATAVA TEGEVUSE KIRJELDUS.....	5
3.2	KAVANDATAVA TEGEVUSE REAALSED ALTERNATIIVID.....	7
4	EELDATAVALT MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS	12
4.1	ASUSTUS, MAAKASUTUS JA TARISTU	12
4.2	MAASTIK	13
4.3	GEOLOOGIA	13
4.4	HÜDROGEOLOOGIA.....	13
4.5	PINNAVESI.....	14
4.6	TAIMESTIK, LOOMASTIK, KAITSEVÄÄRTUSED	14
4.7	KITSENDUSED.....	17
4.8	KULTUURIVÄÄRTUSED	18
5	SEOS STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA.....	19
6	EELDATAVALT KAASNEV OLULINE MÕJU.....	30
6.1	MÕJU PINNAVEE KVALITEEDILE, VEEREŽIIMILE, PÕHJAVEELE	30
6.2	MÜRA, VIBRATSIOON, VALGUS, SOOJUS, KIIRGUS VÕI LÖHN.....	31
6.3	MÕJU ÕHU KVALITEEDILE.....	32
6.4	MÕJU INIMESE TERVISELE, HEAOLULE JA VARALE	32
6.5	TAIMED, LOOMAD, KAITSEVÄÄRTUSED.....	33
6.6	JÄÄTMED	34
6.7	KLIIMA	35
6.8	MÕJU KULTUURIPÄRANDILE.....	35
6.9	AVARIID, ÕNNETUSED	36
7	NATURA EELHINDAMINE.....	37
7.1	KAVANDATAVA TEGEVUSE MÕJUPIIRKONDA JÄÄVATE NATURA ALADE ISELOOMUSTUS 37	
7.2	TEISTE NATURA ALA OLULISELT MÕJUTADA VÕIVATE PROJEKTIDE VÕI KAVADE KIRJELDAMINE JA ISELOOMUSTAMINE	38
7.3	TÕENÄOLISELT OLULISTE MÕJUDE PROGNOOSIMINE	38
7.4	EELHINDAMISE TULEMUSED	39
8	HINDAMISMETOODIKA	40

9	AJAKAVA.....	45
10	MÕJU HINDAMISE OSAPOOLED	48
11	ASJAOMASTE ASUTUSTE SEISUKOHAD	51
12	PROGRAMMI AVALIKUSTAMINE.....	66
12.1	AVALIK VÄLJAPANEK.....	66
12.2	AVALIK ARUTELU.....	67
12.2.1	<i>Avaliku arutelu protokoll.....</i>	67
13	KASUTATUD MATERJALID	72

LISA 1 ASJAOMASTE ASUTUSTE SEISUKOHAD

LISA 2 PROGRAMMI AVALIKUSTAMISEL LAEKUNUD KIRJAD

1 SISSEJUHATUS

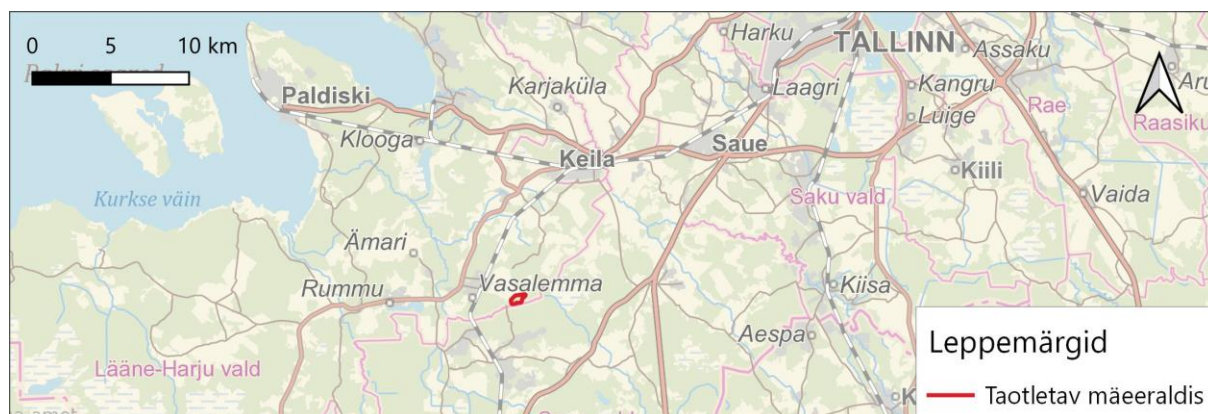
Est-Paas OÜ esitas Keskkonnaametile keskkonnaloa taotluse maavara kaevandamiseks Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldisel. Keskkonnaloa nõuetekohane taotlus esitati 08.09.2022 ning see on kättesaadav KOTKAS andmebaasis menetluse [nr M-115561](#) alt.

Keskkonnaamet algatas oma 25.10.2022 kirjaga nr DM-115561-16 Vasalemma II lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse ning keskkonnamõju hindamise (KMH). KMH algatati tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 lg 1 punktide 28, mis sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena pealmaakaevandamise suuremal kui 25 hektari suurusel alal või turba kaevandamise suuremal kui 150 hektari suurusel alal või allmaakaevandamise. Varem ei ole kavandatava tegevuse keskkonnamõju KMH või keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnatud.

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele on keskkonnamõju hindamise eesmärk anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta ning kavandatavaks tegevuseks sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või vähendada ebasoodsat mõju keskkonnale ning edendada säästvat arengut.

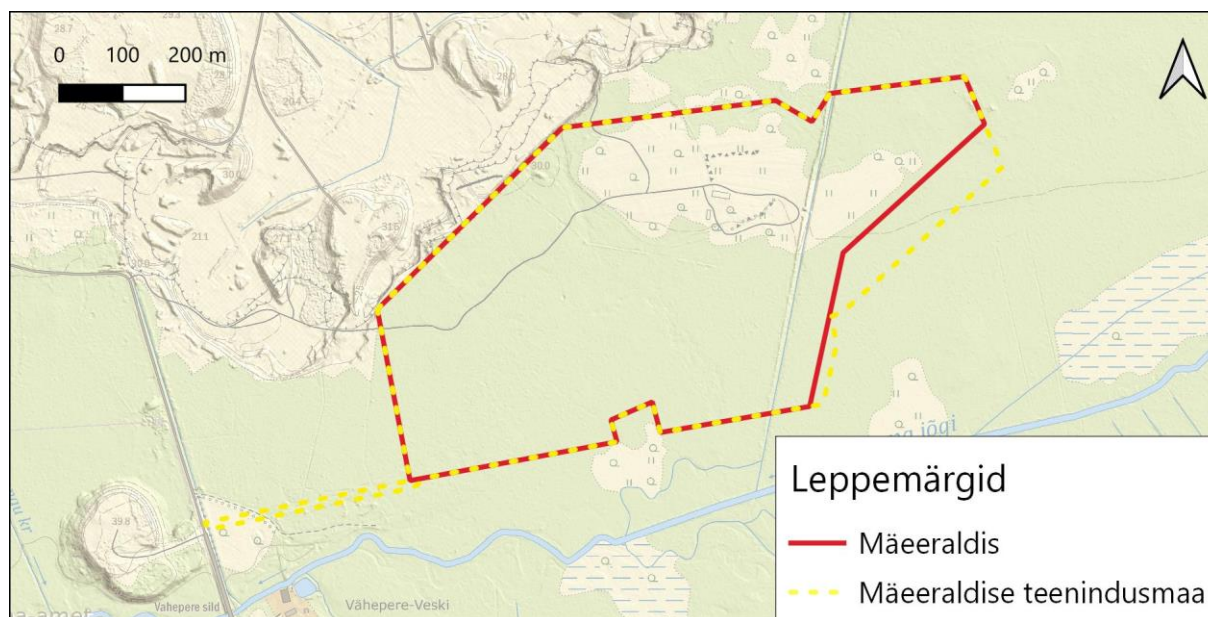
2 KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK JA ASUKOHT

Kavandatava tegevuse eesmärk on maavara kaevandamine Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldisel. Taotletav Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldis asub Lemmaru külas Lääne-Harju vallas Harju maakonnas (Joonis 1) ning see hõlmab maatulundusmaa sihtotstarbega Rõõmo (86801:001:0044), Paepealse (43101:001:0796), Vanasõeru (43101:001:0981) ja Keila metskond 247 (86801:001:0783) katastriüksuseid.



Joonis 1. Kavandatava tegevuse asukoht. Aluskaart: Maa-amet.

Taotletava mäeeraldisel pindala on 35,81 ha ja mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 38,81 ha. Taotletav mäeeraldis ühtib Vasalemma maardla (Padise Paemurrud nr 2) plokiga 20, milles tehnoloogilise lubjakivi aktiivne tarbevaru on 3 695 000 m³ ning sellest kaevandatav varu on 3 583 000 m³. Keskkonnaluba taotletakse 30 aastaks ning materjali on plaanis kasutada tehnoloogilise toormena.



Joonis 2. Mäeeraldisel ja teenindusmaa piirid. Aluskaart Maa-amet.

3 KAVANDATAVA TEGEVUSE JA SELLE REAALSETE ALTERNATIIVSETE VÕIMALUSTE LÜHIKIRJELDUSED

3.1 Kavandatava tegevuse kirjeldus

Kavandatava tegevuse kirjeldamisel on lähtutud keskkonnaloa taotluse seletuskirjas toodust.

Karjääri avamiseks raadatakse mets, sh raiutakse puud ja juuritakse kannud. Pärast raadamistöid eemaldatakse mäeeraldiselt katend ekskavaatori või kopp-laaduriga ning ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal puistangus, mis moodustavad müra- ja tolmutõkkevallid. Vallid rajatakse üldjuhul kõrgusega 3 – 5 m ning nõlvusega 1:2, mis tagab vallide püsivuse. Müra- ja tolmutõkkevallide täpsed asukohad, tehnilised parameetrid ja rajamine määratakse kaevandamise projektis. Kaevandamistegevuse protsessis ei koorita kogu mäeeraldisel asuvat katendit korraga, vaid seda tehakse koos tööfrondi liikumisega. Seega ei teki vajadust kogu mäeeraldisel asuvat katendi kogust korraga kas ladustada või töödelda, vaid seda saab teha järk-järgult tööprotsesside edenedes.

Kattekihist eraldatakse muld, mis ladustatakse katendist eraldi. Korrastamisprotsessis vaja mineva katendi kogus on võimalik ladustada teenindusmaa perimeetrile ning see kasutatakse korrastamise protsessis vastavalt projektile või turustatakse Keskkonnaameti loal. Täpsed katendi, sh mulla ladustamise tingimused ja asukohad määratakse kaevandamise projektis. Katendis oleva mulla bioloogilise aktiivsuse säilitamise küsimust käsitletakse KMH aruande koostamisel.

Kasuliku kihi paksus Vasalemma II lubjakivikarjääris on 4,6 - 13,4 m (keskmine 10,5 m). Mäetööde põhiprotsessiks on tootsa kihindi kobestamine lõhkamise abil ning kobestatud mäemassi töötlemine purustus-sorteerimissõlmes. Vasalemma lubjakivimaardla (maardla osa: Padise Paemurrud nr 2) kivimi sobivamaks kobestusviisiks on puur-lõhketööd, mida kasutatakse ka taotletava mäeeraldisega külgnevas Vasalemma karjääris. Kivimi kobestamiseks puur-lõhketöödega on kõigepealt vaja lõhatavale astangule puurida laenguaukude võrk. Laenguaukude sügavus vastab kavandatava kihi (astme) paksusele, millele lisandub tehnoloogiast lähtuv ülepuure. Lõhkamise eel laenguaugud laetakse lõhkeainega. Lõhkamine toimub lühiviitmeetodil. Sellega tagatakse üheaegselt lõhatava lõhkeaine väiksem kogus ja vähenevad lõhketöödest tulenevad ohud (maavõnked, kivimtükkide laialipaiskumine).

Vastavalt Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse¹ nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisale 1 on lubatud impulssmüra tekitavaid töid, nt lõhkamist ja rammimist, teha tööpäevadel kl 7.00-19.00.

Maksimaalne aastane kaevandatav kogus on 200 000 m³.

Kaevandatav maavara jääb suures osas keskmisest põhjaveetasemest madalamale. Kaevandada soovitakse kuivalt ning seetõttu on vajalik vee väljapumpamine karjäärist. Kasuliku kihi kaevandamiseks tuleb alandada veetase maksimaalselt abs kõrguseni 11,7 m.

Kaegis purustatakse ja sorteeritakse karjääri territooriumile paigaldatud mobiilse purustus-sorteerimissõlme abil. Purustus-sorteerimissõlm paigutatakse karjääri süvendisse. Tarbimiseks ettevalmistatud toodangu ladustamine ladudesse (või vahetult tellijate kalluritele) ja ladudest kalluritele tõstmine toimub kopplaaduri abil. Karjääri tööajaks on planeeritud ajavahemik 8.00-20.00.

Karjääri väljaveoteena on planeeritud kasutada mäeeraldise teenindusmaast edelas asuvat Laitse aiandusühistu teed. Alternatiivina on võimalik vastava kokkuleppe saavutamisel kasutada materjali veoks Vasalemma karjääri taristut. KHM programmile laekusid asjaomastelt asutustelt seisukohad (vt pt 11 „Asjaomaste asutuste seisukohad“), et eeltoodud veoteed ei ole sobilikud ning tuleb kaaluda muid variante. KMH koostamisel selgitab arendaja, kas lisaks eeltoodud väljaveoteedele on võimalik kasutada materjali veoks ka raudteed või rajada täiesti uus väljaveotee.

OÜ Est-Paas planeerib Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldise teenindusmaa peale maavara ammendamist korrastada veekoguks (mäeeraldise ala) ja metsamaaks (teenindusmaa ala). Vasalemma II lubjakivikarjääri alale kujuneva veekogu pindalaks on ~34,75 ha ning keskmiseks eeldatavaks veetaseme abs kõrguseks on 22,50 m. Tekkiva veekogu nõlvad täidetakse veealuses osas nõlvusega 1:3 kuni abs kõrguseni 19,0 m.

Kuna Vasalemma II ja Vasalemma karjääri mäeeraldised asuvad vahetult üksteise kõrval moodustub mõlema mäeeraldise korrastamise tulemusel üks veekogu. Kahe mäeeraldise vahele jääb eraomandisse kuuluv Männistu katastriüksus (nr 86801:001:0731), mis külgneb Padise Paemurrud nr 2 maardla 20. plokiga ning jääb kaevandamata. See on plokk nr 18 ning jaotub kahte lahustükki. Lisaks eelkirjeldatule asub selle ploki teine tükk maardla lõunapiiril ning on kolmest küljest ümbritsetud 20. plokiga. Ka see osa 18. plokist jääb kaevandamata.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/121122016027?leiaKehtiv>

Tabel 1. Kokkuvõttev ülevaade kavandatavast tegevusest.

Protsess	Tööaeg	Keskmine kogus aastas	Maksimaalne kogus	Liiklussagedus väljaspool karjääri ööpäevas ²
Kaevandamine (lõhkamine)	E-R vahemikus 7-19	130 000 m ³ /aastas	200 000 m ³ /aastas	keskmiselt 64 maksimaalselt 100
Kaevandatud materjali purustamine ja sõelumine	8-20			

3.2 Kavandatava tegevuse reaalsed alternatiivid

0-alternatiivi käsitletakse keskkonnamõju hindamise aruandes kui võrdlust olemasoleva olukorraga (peatükk 3.1 „Kavandatava tegevuse kirjeldus“).

1. alternatiivina käsitletakse maavara kaevandamist vastavalt maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlusele. Alternatiivi hindamisel käsitletakse ka rakendatavaid leevendusmeetmeid.

Üldjuhul on kavandatava tegevuse võimalikeks alternatiivideks asukoht, tegevuse läbiviimise tehnoloogia või tegevuse aeg.

Tegevuse eesmärgid on:

1. kaevandada kindel kogus maavara kindlast asukohast;
2. kaevandatud materjali töötlemine kindlatesse fraktsioonidesse.

Asukohaalternatiivid

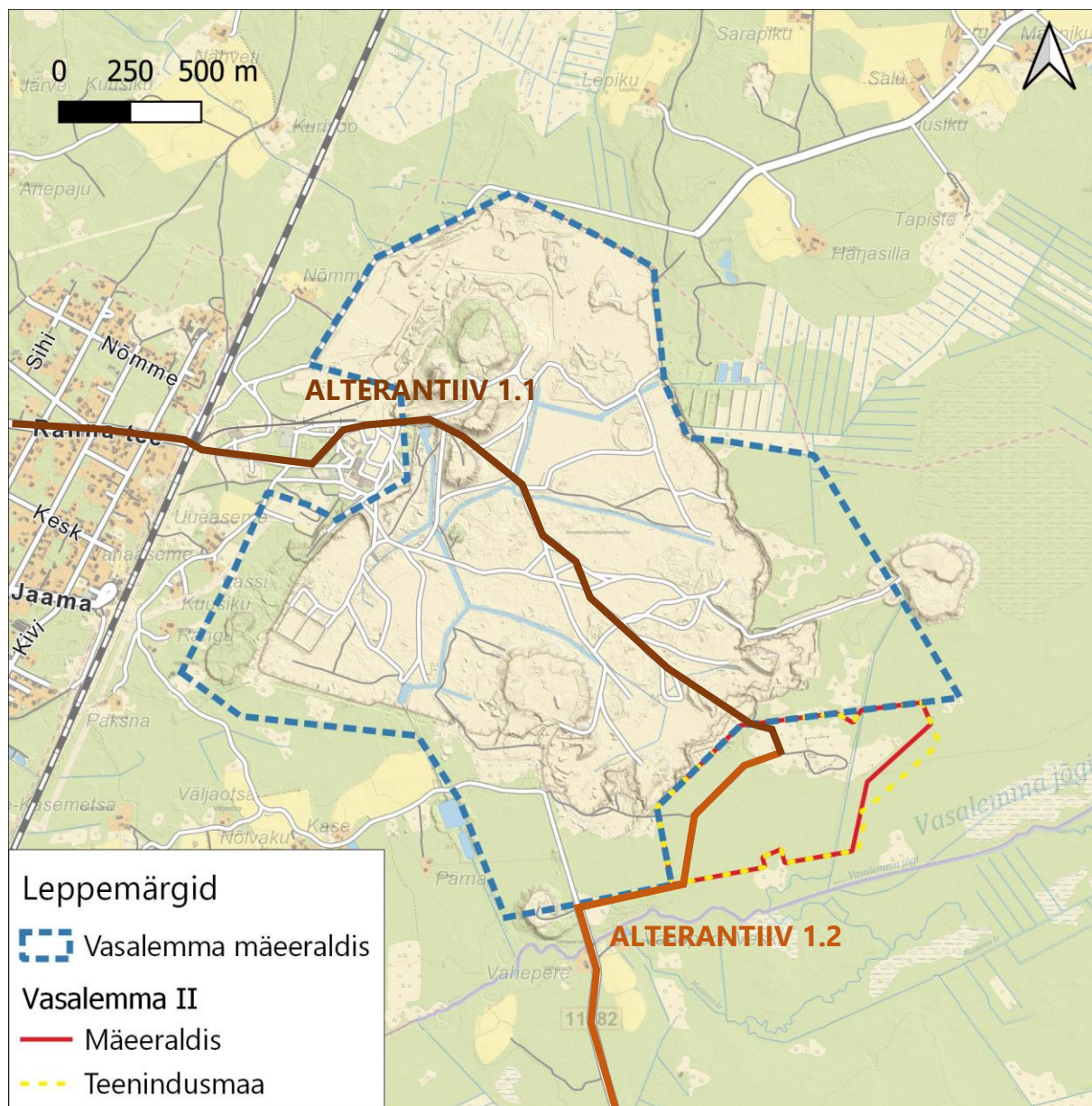
Asukohaalternatiivid piiritleb kaevandamisloa taotluse protsess. Loa taotluse protsess näeb ette konkreetse asukoha taotlemist, mitte erinevate võimalike asukohtade taotlemist. Seetõttu on taotlus esitatud konkreetsetele plokkidele eesmärgiga

² Materjali vedavate autode hulk on arvutatud arvestades, et üks masin veab 26 t materjali. Arvestatud on sellega, et kõik karjäärist väljuvad autod ka sõidavad karjääri ehk liiklussageduse saamiseks on vajalike autode hulk korrutatud kahega (sõit edasi ja sõit tagasi).

kaevandada kindla kvaliteediga maavara. Eelnevast lähtuvalt teisi maavara kaevandamise asukohtasid ei kaaluta ning hinnatakse kaevandamise võimalikkust taotletud alal.

Vastavalt kaevandamisloa taotlusele on materjali väljaveoteede osas

- esimeseks alternatiivideks kokkuleppe saavutamisel vedu läbi Vasalemma karjääri ja läbi Vasalemma asulas oleva Ranna tee (Joonis 3);
- teiseks alternatiiviks väljavedu mööda teenindusmaale rajatavat teed Laitse aiandusühistu teele (kõrvalmaantee nr 11382), mis on riigitee. Uue väljaveotee rajamisel tuleb ehitada nõuetele vastav teede ristumiskoht, milleks tuleb teha koostööd ja küsida projekteerimistingimusi Transpordiametilt. Samuti peab arendaja veenduma ja vajadusel tagama teede piisava kandevõime ning vältima teede risustamist (Joonis 3).
- Kolmandaks alternatiiviks on väljavedu mööda Laitse teed (tee nr 8684034) raudtee lähedal oleva Paksna tee ristini (tee nr 8684045). Paksna teelõunapoolsest osast rajatakse raudtee ületuskoht ja jõutakse välja Kivi tänava (tee nr 8681008) ning Puhastusseadme tee (tee nr 8681041) ristmikuni. Mööda Kivi tänavat sõidetakse Suvila tänavani (tee nr 8681022) ning mööda Betooni teed (8684033) Keila-Haapsalu teeni (Joonis 4).
- Neljas alternatiiv on raudteetransport. Laadimissõlm ja laadimissõlmeni jõudmiseks vajamineva tee tehnilised üksikasjad selgitab arendaja KMH käigus.



Joonis 3. Skemaatiline ülevaade väljaveoalternatiividest 1 ja 2. Aluskaart, andmed: Maa-amet



Joonis 4 Skemaatiline ülevaade väljaveoalternatiivist 3. Aluskaart, andmed: Maa-amet

Eesmärgi 2 saavutamiseks on põhimõtteliselt võimalik kaaluda asukohaalternatiive. Materjali tootmisega kaasnev keskkonnamoju on üldpõhimõttena kõige väiksem materjali tekkekohas. Ei ole põhjust eeldada, et mõni muu asukoht materjali töötlemiseks oleks vähem keskkonda koormav.

Seetõttu kaevandamise ega materjali töötlemise osas asukohaalternatiive ei kaaluta.

Tehnoloogilised alternatiivid

Taotluses toodud raimamise tehnoloogiaks on lõhkamine. Alternatiivseteks tehnoloogiateks on murdmine ja freesimine.

Eraldiseisva alternatiivina ei käsitleta materjali mehhaanilist (hüdrovasaraga) raimamist, sest võrreldes lõhkamisega on kaevandamise aeg oluliselt pikem, mis omakorda tähendab ka häiringute (peamiselt müra ja tolmu) pikemat kestvust. Küll aga on võrreldes lõhkamisega hüdrovasara tööga kaasnev vibratsioonitase madal, mistõttu on teatud juhtudel võimalik käsitleda seda tundlikemates piirkondades vibratsioonist tingitud mõjude leevendava meetmena.

Põhimõtteliseks alternatiiviks on materjali kaevandamine veetaset alandamata. Lähtuvalt sellest, et taotletav karjäär asub kõrvuti AS Nordkalk kaevandatava Vasalemma karjääriga, kus kaevandatakse veetaset alandamata ning kahe mäeeraldise

vahele tervikut ei jää, ei ole mõeldav kaevandamine veetaset alandamata. Seetõttu seda ka eraldiseisva alternatiivina ei kaaluta.

Killustiku tootmiseks alternatiive ei ole.

Tehnoloogilise alternatiivina ei käsitleta kaevandamise ega kivimi töötlemise erinevaid mahtusid. Tootmismahu muutmine on võimalik leevendusmeede juhul, kui arendaja soovitud tootmismaht põhjustab ülemäärast keskkonnamõju.

Ajaga seotud alternatiivid

Kummagi eesmärgi saavutamiseks ajalisi alternatiive põhjust moodustada ei ole. Üldpõhimõttena on teada, et kiirem kaevandamine põhjustab keskkonnamõju lühemat aega, sest mõjutatav ajaperiood on lühem.

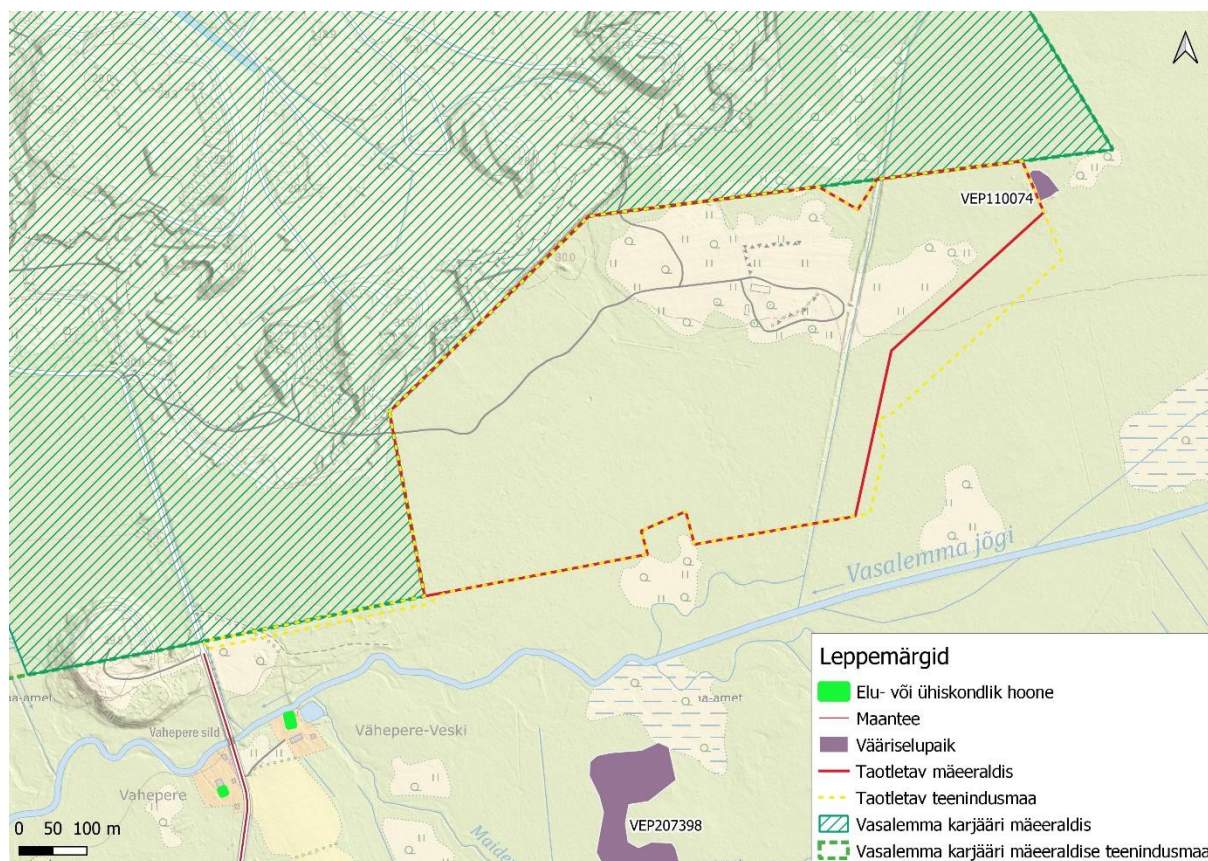
Võimalik on reguleerida tootmise aega ööpäevas, vajadusel ka erinevatel aastaegadel. Need ei ole alternatiivid, vaid on võimalikud leevendusmeetmed, mida tuleb kaaluda olulise negatiivse mõju ilmnemisel.

4 EELDATAVALT MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS

4.1 Asustus, maakasutus ja taristu

Taotletav mäeeraldis piirneb ida- ja põhjaosas töötava Vasalemma karjääri³ mäeeraldisega (Vasalemma karjääri katastriüksus nr 86801:001:0062, mäetööstusmaa sihtotstarbega), idas ja lõunas on mäeeraldis ümbritsetud maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksusustega, millel kasvab mets. Lähimad hooned, sh elamud asuvad mäeeraldise piirist 260 m kaugusel edelasuunas, teenindusmaast veidi enam kui 100 m kaugusele. Lähimad elamud asuvad Laitse külas Vähepere-Veski (29701:001:0760) ja Vähepere (29702:001:0190) katastriüksustel.

Taotletavast Vasalemma II lubjakivikarjääri teenindusmaast vahetult edelasse jääb Laitse aiandusühistute kõrvalmaantee T-11382, mis on ühtlasi ka üheks võimalikuks väljaveoteeks (Joonis 5).



Joonis 5. Asustus, maakasutus, taristu, vääriselupaik. Aluskaart: Maa-amet, andmed Keskkonnaagentuur.

³ [Keskkonnakaitseluba nr KMIN-032](#)

4.2 Maastik

Vasalemma lubjakivimaardla (Padise Paemurrud nr 2) asub Põhja-Eesti lavamaa loodeosas. Maardla ümbruskonnas levivad oosid ja seljandikud, mille vahele jäävad soostunud madalikud.

Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldise teenindusmaad katab lõuna- ja kirdeosas mets, ülejäänud osas võsa või looduslik rohumaa. Maapinna reljeef on suhteliselt tasane, absoluutkõrgused jäävad vahemikku 26,0 – 30,0 m. Maapinna reljeef tõuseb põhja suunas.

4.3 Geoloogia

Vastavalt geoloogilisele uuringule⁴ moodustavad taotletaval Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldisel katendi mullast ja juurtest koosnev kasvukiht ning selle all kvaternaarisetted – liivsavi ja saviliivmoreen. Katendi paksuseks on 1,8 – 8,2 m (keskmiselt 4,0 m), olles suurem mäeeraldise lõunaosas. Kaevandatava katendi maht on 1 478 000 m³.

Aluspõhjas avanevad Ülem-Ordoviitsiumi Oandu ja Keila lademete lubjakivid.

Kasuliku kihi moodustavad Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldisel Vasalemma kihistu lubjakivid (tehnoloogiline lubjakivi). Vasalemma kihistu esineb kogu mäeeraldise ulatuses paksusega 4,6 – 13,4 m (keskmise 10,5 m) ja selle lamam asub absoluutkõrgusel 11,15 – 13,63 m.

4.4 Hüdroteoloogia

Veevarustuse seisukohast omab Vasalemma lubjakivimaardla (Padise Paemurrud nr 2) ümbruses tähtsust karbonaatkivimites leviv Siluri-Ordoviitsiumi veekompleks. Karjäär avaks Ordoviitsiumi ladestu, Ülem-Ordoviitsiumi ladestiku Keila veekihi. Nimetatud veekiht toitub eelkõige sademetest. Õhukese pinnakatte tõttu on veekihi vesi kaitsmata või nõrgalt kaitstud maapinnalt tuleneva reostuse eest. Ala läheduses asub Vasalemma jõgi. Jõgi asub Vasalemma II lubjakivikarjäärist ligikaudu ~100 – 200 m lõuna suunas.

Geoloogilise uuringu ajal mõõdetud põhjaveetasemed jäid Vasalemma II lubjakivikarjääri alal 2019. aastal 1,0 – 5,5 m sügavusele maapinnast abs kõrguste

⁴ Vasalemma lubjakivimaardla Vasalemma II uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne. OÜ Inseneribüroo Steiger, 2019.

vahemikku 21,01 – 27,69 m. Põhjavee tasemed Vasalemma II lubjakivikarjääri alal on oluliselt mõjutatud kõrvalasuvast töötavast Vasalemma karjäärist lähtuvalt, kus veetase on alandatud maavara kaevandamise eesmärgil.

Karjääri voolav veehulk moodustub sademete ja karjääri mõjupiirkonnas oleva põhjavee arvelt.

4.5 Pinnavesi

Taotletavast mäeeraldisest 100 m kaugusel lõunas asub Vasalemma jõgi (tunnus VEE1099200, Vasalemma_1 kogum, Joonis 5) kalda piiranguvööndiga 100 m. Mäeeraldise teenindusmaa kattub kalda piiranguvööndiga edelanurgas, kus karjääri ligipääsutee läbib piiranguvööndit. Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldis kalda piiranguvööndiga ei kattu.

Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022–2027⁵ järgi on Vasalemma_1 kogumi seisund 2019. aasta seisuga kesine. Meetmeprogrammiga⁶ ei nähta ette tegevusi, mis oleksid seotud lubjakivi kaevandamisega.

Pinnaveekogumite 2021. aasta seisundi vahehinnangu järgi oli Vasalemma_1 veekogumi koondseisund kesine⁷. See on olnud kesine 2010. aastast alates. Kesise koondseisundi on tinginud kesine ökoloogiline seisundiklass, mille põhjuseks on jõel olevad paisud (Vanaveski, Ruila ja koprapaisud) ja jõesäangi muutmine.

4.6 Taimestik, loomastik, kaitseväärtused

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid. Lähimad Natura 2000 võrgustiku alad on mäeeraldisest 1,3 km kaugusel idasuunas asuv Suure-Aru loodusala (RAH0000682), mis kattub ka Suure-Aru looduskaitsealaga (KLO1000635) ja ligi 600 m kaugusel lõunasuunas asuv Vansi loodusala (RAH0000659). Loodusalasid ja nende kaitseväärtusi käsitletakse pikemalt peatükis 7 „Natura eelhindamine.“

⁵ Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022–2027. Keskkonnaministeerium, 2022

⁶ <https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku>

⁷ <https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>

Vasalemma jõgi kuulub selles lõigus (algusega Ruila paisust kuni suubumiseni merre) lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse⁸.

Taotletavast Vasalemma II lubjakivikarjäärist kirdesse jääb väriselupaik kastikuloo kasvukohatüübiga (tunnus VEP110074, Joonis 5). Kastikuloo kasvukohatüüp esineb nõrgalt lainjail tasandikel, mikroreljeef on tasane või lainjas. Muldadest esinevad põuakartlikud õhukesed paepealsed ning õhukesed ja keskmise tusedusega rähkmullad, kus huumusesisaldus on kõrge. Tusedama mulla tõttu on siin kasvu-tingimused paremad kui leesikaloo kasvukohatüübis, kuid mullad on väikese veemahutavusega ja sademetevaesel ajal kergesti läbikuivavad. Lõimiselt on rähkmullad enamasti rähksed (kerged) liivsavid ja saviliivad. Puistutest esinevad peamiselt männikud, esineb ka kuusikuid, aga ka arukaasikuid ja tammikuid, kuid nende kasv on aeglasem, nendes on puud sageli ka kõveratüvelised⁹.

Kaitsealuseid taime- ega loomaliike mäeeraldisele ega selle teenindusmaale EELIS andmebaasi järgi jää. Lähimad kaitsealuste taimeliikide kasvukohad jäävad enam kui 1 km kaugusele mäeeraldisest. Lähimad kaitsealuste loomade elupaigad jäävad taotletavast alast lõunasuunda: 480 m kaugusel II kategooria kaitsealuse kanakulli (*Accipiter gentilis*) elupaik (KLO9128177) ja 580 m kaugusele I kategooria kaitsealuse must-toonekure (*Ciconia nigra*) (KLO9127615) elupaik.

Kanakull (*Accipiter gentilis*)¹⁰ on Linnudirektiivi I lisa liik, kes on Eestis ohualtis seisundis ning kuulub seetõttu II kategooria kaitsealuste linnuliikide hulka.

EELIS andmebaasi järgi on kanakulli elupaik (KLO9128177) teada 2018. aastast, mil registreeriti edukas pesitus kolme pojaga. Rohkem vaatlusi EELIS andmebaasis ei ole.

Eestis on kanakull levinud nii loodusmaastikus kui metsatukkadega vahelduvas kultuurmaastikus, viimastel aastakümnetel on asustatud ka parkmetsad ja teised puistud suuremates linnades. Pesitsusterritoorium ning seda ümbritsevad toitumisalad moodustavad ühe kullipaari kodupiirkonna. Kodupiirkonna suurus sõltub peamiselt seal leiduva toidu, vähemal määral ka muude ressursside, nagu sobivad pesapaigad, puhkepaigad jms ohrusest ning kättesaadavusest. Eestis põhjalikke kanakulli telemeetrilisi uuringuid kodupiirkondade määramiseks veel läbi viidud ei ole. Alles viimastel aastatel (2019–2020) on erinevate projektide käigus kodupiirkondi uuritud. Esialgsel andmetel olid kahe mosaiikses kultuurmaastikus tegutseva isaslinnu

⁸ Keskkonnaministri 15.06.2004 määrus nr 73 „[Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu](#)”

⁹ <https://kasvukohatybid.emu.ee/mets/kastikuloo>

¹⁰ Kanakulli (*Accipiter gentilis*) kaitse tegevuskava. 2022. Keskkonnaamet.

kodupiirkonnad 88 ja 155 km², linnas tegutseval isalinnul 30 km². Kodupiirkondade maastik varieerub märkimisväärselt, kuid Eestis hõlmab keskmiselt metsa 51 % (okasmetsa 14,5 %, segametsa 15 %, lehtmetsa 21,5 %), üleminekulisi metsaalasid (võsad, raiesmikud) 11 %, soid 8 % ja avamaastikku 29 %. Kodupiirkonna suurus sõltub peamiselt seal leiduva toidu, vähemal määral ka muude ressursside, nagu sobivad pesapaigad, puhkepaigad jms. ohtrusest ning kättesaadavusest. Metsaaladel on kodupiirkonna suurus seotud vanametsa pindalaga – mida vähem on saagijahiks sobivat vanametsa, seda suuremal alal peab kanakull jahti.

Käsitletav kanakulli elupaik asub loodusmaastikus, kuid läheduses paiknevad ka suuremad asulad (nt Vasalemma, Laitse). Loodusmaastikus pesitsevad kanakullid peavad jahti tavaliselt ümbritseval metsaalal. Asulate läheduses paiknevate elupaikade kanakullid otsivad toitu ka asulatest, kus leidub rohkem tuvilisi, vareslasi jm linde. Kus konkreetsete kanakullide toitumisalad asuvad, pole teada, kuid tõenäoliselt on need seotud piirkonna metsa ja ka asulatega.

Liigi peamised ohutegurid kaitse tegevuskava järgi on pesapaikade hävimine, toidubaasi vähenemine ning pesitsusaegne häirimine.

Viimase Eesti lindude arvukusehinnangu järgi pesitseb Eestis 400–600 kanakulli paari¹¹.

Must-toonekurg (*Ciconia nigra*)^{12;13} on Eestis I kaitsekategooria liik, riikliku punase nimestiku järgi kriitilises seisundis ning kuulub Linnudirektiivi I lisasse.

EELIS andmebaasi järgi on must-toonekure elupaik (KLO9127615) registreeritud 2005. a ja lisatud on kirje, et pojad olnud 2004. a pesas. Ülejäänud registreeritud aastatel (2012–2015, 2018, 2019, 2021) on pesa olnud asustamata. Pikalt asustamata pesa viitab endisele must-toonekure elupaigale, mis teadmata põhjustel ei ole kasutust leidnud. Sobivate keskkonnatingimuste (nt piisav toidubaas) olemasolul võib liik territooriumi taas hõivata.

Must-toonekurg on Eestis hajusalt levinud haudelind, eelistades pesapaigana vanu viljakaid segametsi, palumetsi ja metsastunud niite, vähem ka sooservametsi. Pesa ehitab ta enamasti (vana) metsamassiivi sisemusse, mitte serva lähedusse. Eestis on elupaigad, eriti pesitsuskohad, suhteliselt kaugel inimtegevusest. Peaasjalikult hoidub liik kohtadest, kus inimene vahetult käib või maastikku muudab (nt lageraied,

¹¹ Eesti Ornitoloogiaühing. 2019. Eesti lindude staatus, pesitsusaegne ja talvine arvukus 2013–2017.

¹² Linnuatlas. 2018. Eesti Ornitoloogiaühing.

¹³ Must-toonekure (*Ciconia nigra*) kaitse tegevuskava. 2018. Keskkonnaamet.

puhkealad). Masinate liikumine ja müraallikad pole nii suureks probleemiks (edukaid pesi paikneb ka raudtee ja/või maantee naabruses).

Must-toonekurg on Eestis langeva arvukusega liik. Vaatamata rakendatud kaitseabinõudele arvukuse suurenemist märgata pole. Arvukuse langemise põhjus pole täpselt teada, aga tõenäoliselt on mõjunud mitmed tegurid koos. Intensiivse metsakuivenduse tõttu vähenevad või degradeeruvad toitumiskohad ja tekib ökoloogiline lõks¹⁴. Ohjeldamatu metsaraie mõjul XX sajandi viimasel kümnendil vähenes võimalike suurte pesapuude hulk, mis on esmatähtsad pesitsemiseks, ja alanes seega pesapaikade kvaliteet.

Must-toonekure pesitsusaegne elupaik koosneb territooriumist, mida üks paar kaitseb teiste samast liigist isendite sissetungi eest, ja aladest, kus käiakse pesitsusperioodil toitumas. Liigi elupaikadeks on eelkõige vanad, minimaalse häirimise ja soodsate toitumispaikadega looduslikult mitmekesised metsamassiivid, kus leidub sobivaid vanemaid ja haralisi pesapuid. Metsaservades pesitsemist liik väldib.

Must-toonekure ellujäämise ja sigivuse seisukohast on määrava tähtsusega toitumispaikade arv ja nende kvaliteet. Toitumisalade halvenenud kvaliteeti peetakse Eesti must-toonekure populatsiooni vähenenud produktiivsuse üheks põhiliseks põhjuseks. Must-toonekurg toitub Eestis mitmekesistes biotoopides – kalatiikidest küntud põldudeni, ka rabades ning roostikes. Valdavad on siiski väikesed vooluveekogud. Raadio- ja satelliit-telemeetriliste uuringute andmetel võivad vanalinnud käia toitumas isegi kuni 40 km kaugusel poegade pesadest.

Must-toonekure kaitse tegevuskava järgi peetakse liigile suurteks ohuteguriteks elupaikade killustumist, toitumisalade degradeerumist ja looduslike ohutegureid (noorlindude suremus, liigisisene konkurents, ilmastiku tingimused jm).

Viimase Eesti lindude arvukusehinnangu järgi pesitseb Eestis 40-60 paari must-toonekurgi.

4.7 Kitsendused

Mäeeraldise teenindusmaa kattub ca 0,3 ha ulatuses Vasalemma jõe kalda piiranguvööndiga ning see osa on metsastunud. Vastavalt looduskaitseseadusele

¹⁴ Olukord, kus liigile tunduvad elutingimused näiliselt head, kuid on reaalsuses pesitsemiseks ebasoodsad

ulatub jõe kaldal metsamaal ehituskeeluvöönd ranna või kalda piiranguvööndi piirini. Ranna või kalda ehituskeeluvööndis on uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud.

Mäeeraldise teenindusmaale jääb ca 30 m ulatuses avalikult kasutatava tee kaitsevöönd. Ehitusseadustiku järgi on avalikult kasutatava tee kaitsevöönd teed ümbritsev maa-ala, mis tagab tee kaitse, teehoiu korraldamise, liiklusohutuse ning vähendab teelt lähtuvaid keskkonnakahjulikke ja inimestele ohtlikke mõjusid. Teel on kaitsevöönd, kui tee on avalikult kasutatav.

Ehitusseadustiku § 72 järgi on tee kaitsevööndis muuhulgas keelatud kaevandada maavara ja maa-ainest, teha metsa lageraiet.

Mäeeraldise teenindusmaale jääb ca 1 m ulatuses elektripaigaldise kaitsevöönd. Ehitusseadustiku §77 on toodud elektripaigaldise kaitsevööndis rakenduvad kitsendused, sh on keelatud teha mäe- ja lõhkamistöid, kuid neid teenindusmaal teha ei plaanita.

4.8 Kultuuriväärtused

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte, kuid jääb kaks pärandkultuuriobjekti. Nendeks on [Rõõmu talukoht](#) (nr 868:TAK:004) ja [Rõõmu talu kiviaed](#) (nr 868:AED:003), mis asuvad mäeeraldise põhjaosas. Mõlemast objektist on EELIS andmebaasis säilinud ka foto.

5 SEOS STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA

Harju maakonnaplaneering 2030+¹⁵

Maakonnaplaneeringuga on kavandatud üldised tingimused maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud aladele, käsitledes maavara kaevandamist avaliku huvina. Uusi mäeeraldisi ja uuringualasid maakonnaplaneeringuga ei ole määratud. Vasalemma II mäeeraldis kuulub Vasalemma maardlasse (Padise Paemurrud nr 2) ning seda on Harju maakonnaplaneeringus käsitletud.

Vasalemma II mäeeraldise ala jääb maakonnaplaneeringu joonise järgi roheline võrgustiku alale ning mäeeraldisele jääb ka väärtuslik põllumaa (esialgne informatiivne infokiht).

Harju maakonnaplaneering toob välja üldised kasutustingimused maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud aladele:

Harju maakonnaplaneering 2030+ Kavandatava tegevuse seos tingimus

1. Maardlate kasutuselevõtul tuleb vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel, rohelistes võrgustikus ja linnade puhkealadena määratud linnade rohevööndis. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele.

Maardla on juba kasutusele võetud. Taotletavale alale jääb väärtuslik põllumajandusmaa ning ala kattub roheline võrgustiku tuumalaga.

Mõju hindamisel selgitatakse kavandatava tegevuse mõju rohevõrgustikule. Kaevandamise tagajärjel hävib mäeeraldisele jääv väärtuslik põllumajandusmaa, sest pärast kaevandamise lõppu korrastatakse ala veekoguks.

¹⁵ <https://maakonnaplaneering.ee/maakonna-planeeringud/harjumaa/harju-maakonnaplaneering-2030/>

Harju maakonnaplaneering 2030+ Kavandatava tegevuse seos tingimus

2. Väärtusliku põllumajandusmaa, Mõju hindamisel selgitatakse väärtusliku maastiku, rohelise võrgustiku kavandatava tegevuse mõju ja linnade rohevööndi toimimise rohevõrgustikule. Kaevandamise tagamisega tuleb arvestada tagajärjel hävib mäeeraldisele jääv kaevandusloale tingimuste seadmisel, väärtuslik põllumajandusmaa, pärast kaevandamise lõppu korrastatakse ala alusel korrastamisprojekti koostamisel. veekoguks. Vajadusel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.

3. Kasutuselevõetud maardlates tuleb Kavandatav tegevus toetab maardla varud maksimaalselt ammendada ning varude maksimaalse ammendamise alad majandustegevuse lõppemisel põhimõtet. Kaevandamise lõppedes korrastamisprojekti abil korrastada, et korrastatakse ala veekoguks, mida on võimaldada maade edasist kasutust kas edaspidi võimalik kasutada puhkealana. põllu- või metsamaana, puhkeala või ehitusalana.

4. Turba kaevandamiseks tuleb eelistada Ei ole asjakohane juba kuivendusest rikutud alasid.

5. Linnalise asustuse alal peab säilima Ei ole asjakohane, sest taotletava karjääri kvaliteetne elukeskkond ka siis, kui vahetusse lähedusse linnalist asulat ei jää. toimub kaevandustegevus.

Harju maakonnaplaneering 2030+ Kavandatava tegevuse seos tingimus

6. Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada arvelevõetud maavara kaevandamisväärsena säilimine ja juurdepääs maavaravarule. Püsiva iseloomuga tegevus on põhimõtteliselt lubatav, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.

Ei ole asjakohane, kavandatava tegevuse eesmärk on maavara kaevandamine.

7. Aladel, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole maavara väljamise (mäetööstusmaa) eesmärgil seni kasutusse võetud ning mida ei ole käesolevas planeeringus käsitletud kaevandamiseks perspektiivisena, määratlemine mäetööstusmaana on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktidega sätestatud korras.

Antud juhul on tegemist alaga, mida ei ole maakonnaplaneeringus käsitletud mäetööstusmaana, kuid kaevandatav materjal on arvele võetud aktiivse tarbevaruna. Käesoleva keskkonnamõju hindamise objektiks olev keskkonnaloa taotlus on esitatud ning keskkonnaloa ja KMH menetlus algatatud lähtuvalt õigusaktides toodud korrale. Mõjude hindamise tulemusena selgub, millistel tingimustel on võimalik kavandatavat tegevust ellu viia.

8. Kaevandamine juba asustatud alade piirkonnas on problemaatiline tulenevalt kaasnevatest häiringutest elanike elutingimustes. Eelistatud on sama maavara kaevandamine esmajärjekorras asustatud aladest eemal, eeldusel, et selle maavara olemasolu ja kaevandamise tingimused seda võimaldavad.

Kavandatav tegevus leiab aset tihedalt asustatud aladest eemal.

Harju maakonnaplaneering 2030+ Kavandatava tegevuse seos tingimus

9. Kaevandustegevuse loa taotlemisele eelnevalt on soovitatav viia võimalikult varakult läbi avalik protsess kohaliku elanikkonna ja teiste puudutatud huvigruppide kaasamiseks, leidmaks vajalikud kokkulepped ja kompromissid. Ennetav koostöö aitab vähendada hilisemate kaebuste ja probleemide tekkimise võimalusi.

Ei ole antud etapis enam asjakohane.

10. Maardlate kasutuselevõtul tuleb kavandada maardlatele ligipääsuteed, mis vastavad maardla kasutamisega kaasnevale liikluskoormusele. Vajadusel tuleb kavandada olemasolevate teede (sh riigimaanteed) kandevõime tugevdamine.

Ligipääs mäeeraldisele rajatakse mäeeraldisel teenindusmaale. Juurdepääs ja materjali vedu hakkavad toimuma kas läbi olemasoleva Vasalemma karjääri või mööda rajatavat teed ning Laitse aiandusühistute kõrvalmaanteed. Arendaja peab veenduma ja vajadusel tagama teede piisava kandevõime, nõuetekohaste ristmike väljaehitamise ning vältima teede risustamist. Riigiteega ristumiskoha ja tee kasutamise osas tuleb saavutada kokkulepped Transpordiametiga.

Harju maakonnaplaneering 2030+ Kavandatava tegevuse seos tingimus

11. Kui planeeritaval maa-alal asub keskkonnaregistri maardlate nimistus olev maardla või selle osa, kooskõlastatakse üldplaneering või detailplaneering planeerimisseaduses sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või keskkonnaministri volitatud isikuga. Riigi tasandil on oluline erinevate ametkondade vahelise koostöö tõhustamine ja seeläbi ametliku seisukoha kujundamine ühtsete ruumiliste tingimuste väljatöötamiseks, et anda suunised maardla, roheline võrgustiku, asustusala, väärtuslike maastike ja väärtuslike põllumajandusmaade omavahelise kattumisega kaasnevate konfliktide lahendamiseks.

Ei ole asjakohane, kavandatava tegevuse eesmärk on maavara kaevandamine.

Koostatav Harju maakonna planeeringu maavarade teemaplaneering¹⁶

Vabariigi Valitsus algatas 23.12.2021 korraldusega nr 447 Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu, mille koostamise eesmärk on maavarade kaevandamise valdkonnas riiklike strateegiliste maakasutusprioriteetide seadmine, sealhulgas perspektiivsete ehitusmaavarade ja turba uuringualade ning kaevandamisalade paiknemise, samuti olemasolevate karjäärade laiendamise võimaluste kindlaksmääramine koostöös kohaliku omavalitsuse üksuste ja kogukondadega.

Käesoleva keskkonnamõju hindamise programmi koostamise ajal olid avalikustatud¹⁷ teemaplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus. Kuivõrd neis dokumentides on käsitletud planeeringu ja mõjude hindamise

¹⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/328122021011>

¹⁷ <https://www.harjumaavarad.ee/planeeringu-dokumendid/>

metoodikat, siis ei ole veel võimalik tuua välja kavandatava tegevuse seoseid Harju maakonna planeeringu maavarade teemaplaneeringuga.

Vasalemma valla üldplaneering¹⁸

Vasalemma valla üldplaneeringu järgi tuleb Vasalemma lubjakivikarjääri ala laiendamiseks (nii pindalaliselt kui ka kaevandamise sügavust suurendades) läbi viia keskkonnamõju hindamine, milles käsitletakse erinevaid alternatiive kaevandamisala laiendamiseks ja mis käsitleb ka põhjavee taseme fikseerimise ja ühtlase veetaseme hoidmise lahendit, et vältida ümbritsevate alade liigniiskeks muutumist ja üleujutamist kaevandamise lõpetamisel.

Kavandatav tegevuse elluviimisel laieneb karjääriala.

Kavandatava tegevuse alternatiive on käsitletud peatükis 3.2 „Kavandatava tegevuse reaalsed alternatiivid“ ning vastavalt seal toodule alternatiivseid asukohti keskkonnamõju hindamises ei käsitleta. Küll aga käsitletakse keskkonnamõju hindamises kavandatava tegevusega ning kavandatava tegevuse ja Vasalemma karjääri koosmõju piirkonna põhjaveetasemele nii kaevandamise ajal kui kaevandamise lõppedes.

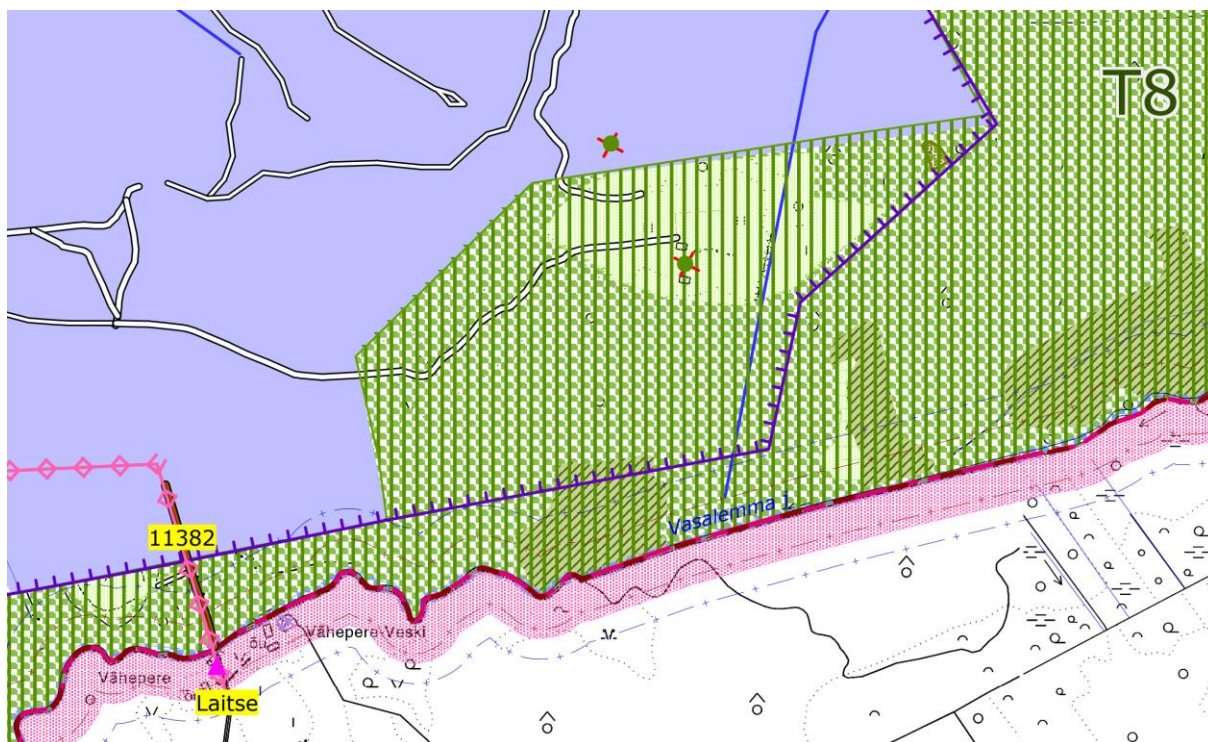
Vastavalt Vasalemma valla üldplaneeringule (Joonis 6) asub taotletav mäeeraldis aktiivse tarbevaruga lubjakivimaardlal. Mäeeraldis on terves ulatuses märgitud kui rohevõrgustiku tuumala T8. Üldplaneeringu seletuskirja järgi ei saa rohevõrgustik maardlal olla takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja väljaandmisel õigusaktides sätestatud korras ning tingimustel. Teatud juhtudel on kaevandamisloa andmiseks ette nähtud keskkonnamõju hindamise läbiviimine Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) §6 kohaselt

Mäeeraldis teenindusmaa lääneosa jääb kalda piiranguvööndisse ning mäeeraldis idaserv piirneb vääriselupaigaga.

Alale jääb pärandkultuuriobjekt, mille osas on üldplaneeringus tehtud ettepanek see pärandkultuuriobjektide nimekirjast välja arvata.

Mäeeraldis lõunaossa on märgitud väärtuslike niitude ala, kuid Maa-ameti ortofoto järgi on see ala metsastunud.

¹⁸ <https://laaneharju.ee/vasalemma-valla-uldplaneering>



Joonis 6. Väljavõte Vasalemma valla üldplaneeringust. Lubjakivimaardla on märgitud lilla joonega, rohekoridor rohelise viirutusega, pärandkultuuriobjektide hulgast välja jäetava objekti ettepanek rohelise täpiga, väärtuslikud niidud rohelise diagonaalse viirutusega, mets rohelise ruudustikuga.

Lääne-Harju valla arengukava 2019-2030¹⁹

Lääne-Harju valla arengukavas ei käsitleta kaevandamist.

Koostatav Lääne-Harju valla üldplaneering²⁰

Koostatava üldplaneeringus ei ole taotletav mäeeraldise ala maakasutust määratud.

Taotletava mäeeraldise kirdeosasse on märgitud väärtusliku põllumajandusmaa ala ning taotletav ala jääb terves ulatuses rohevõrgustiku tuumalale.

Koostatava üldplaneeringu seletuskirja järgi loetakse **väärtuslikuks põllumajandusmaaks** haritav maa (põllumaa), püsirohumaa ja püsikultuuride all olev maa, kus tulenevalt mulla viljakusest peaks jätkuma põllumajanduslik maakasutus. Väärtuslike põllumajandusmaade määramisel on võetud aluseks Harju

¹⁹ <https://laaneharju.ee/arengukavad>

²⁰ <https://laaneharju.ee/uldplaneering>

maakonnaplaneering 2030+. Selle põhjal käsitletakse väärtuslikena hajaasustuses paiknevaid üle 2 ha suuruseid põllumassiive, mille mullaviljakuse boniteet on Harju maakonna keskmisega võrdne (39 hindepunkti) ja sellest kõrgem.

Üldplaneeringu seletuskirja järgi tuleb väärtuslike maastike säilitamiseks ja väärtuse suurendamiseks muuhulgas hoida väärtuslikel maastikel asuvad põllumajandus ja kultuurrohumaad kasutuses. Käesoleva programmi koostamise hetkel puudub teadmine, kas väärtuslik põllumajandusmaa on aktiivses kasutuses. Vastavalt PRIA veebikaardi²¹ andmetele ei ole alale eraldatud põllumajandustoetuseid vahemikus 2018-2023. Kavandatava tegevuse elluviimisel mäeeraldisele jääv põllumajandusmaa hävib.

Üldplaneeringu seletuskirja järgi on **rohevõrgustik** eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosnev süsteem, mis koosneb tugialadest ning neid ühendavatest rohekoridoridest. Laiemalt mõeldakse rohevõrgustiku all nii looduslike kui ka poollooduslike alade jm keskkonnaelementide ökoloogiliselt toimivat võrgustikku, mis on loodud ja mida hallatakse eesmärgiga tagada looduslike protsesside toimimine, pakkuda mitmesuguseid ökosüsteemiteenuseid ning leevendada kliimamuutuste mõju. Rohevõrgu eesmärkide täitmiseks on vajalik planeerida see sidusa struktuurina, mis töötab ka ökoloogiliselt sidusa võrgustikuna ja leevendaks inimtegevuse tagajärjel (asustus, taristu jm) tekkinud ökosüsteemide killustatust.

Üldplaneeringu järgi tuleb vältida maardlate kasutuselevõtul alasid, mis asuvad rohevõrgustiku alal. Rohekoridorides tuleb vältida lageraiet. Lageraiet võib kavandada selliselt, et säilitatava metsakoridori laius oleks vähemalt 200 m.

Kui maavara kaevandamine on rohevõrgustiku alal põhjendatud, tuleb üldplaneeringu järgi kasutusele võtta meetmed rohelse võrgustiku toimimise tagamiseks. Maavara ammendumisel korrastusprojekti lähtekohaks peab olema rohevõrgustiku toimimise taastamine või parandamine. Kaevandamise mõjude selgitamiseks ja leevendamiseks tuleb läbi viia KMH eelhindang, vajadusel KMH. Keskkonnamõju hindamise käigus selgitatakse kavandatava tegevusega kaasneva mõju olulisus rohevõrgustiku tuumalale.

Koostatavas üldplaneeringus käsitletud põhimõtted maavara kaevandamise kohta ning selle seosed kavandatava tegevusega on koondatud järgnevasse tabelisse:

²¹ <https://kls.pria.ee/kaart/>

Koostatava Lääne-Harju valla Seos kavandatava tegevusega üldplaneeringu tingimus

Maardla kasutuselevõtmisel maavara väljamise eesmärgil tuleb juhinduda õigusaktides sätestatud korrast Kavandatav tegevus toimub juba varasemalt kasutusele võetud Vasalemma maardlas (Padise Paemurrud nr 2). Nii keskkonnaloa taotlemine kui keskkonna mõju hindamine toimuvad lähtuvalt õigusaktides sätestatud korrast.

Eelistada tuleb maavara kaevandamist eemal asustatud aladest Kaevandamine leiab aset asustatud aladest eemal.

Uusi kaevandusi ei rajata elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse turismipiirkonna lähedusse Lääne-Harju valla üldplaneeringuga ei planeerita kavandatav tegevuse lähipiirkonda elamu- puhke- ega ühiskondlikke objekte ning puudub info piirkonda kavandatava potentsiaalse turismipiirkonna kohta.

Maavarade kaevandamise planeerimisel tuleb avaldada minimaalset mõju maastiku ilmele, mullastikule ning puhkeotstarbelisele, metsanduslikule ja põllumajanduslikule kasutusele Kaevandamise tulemusena paratamatult muutub piirkonna maastiku ilme ning ala ei ole võimalik enam põllumajanduslikult ega metsanduslikult kasutada vähemalt selles osas, mis korrastatakse veekoguks. Pärast ala korrastamist on võimalik mäeeraldist puhkeotstarbeliselt kasutada.

Maardlate kasutuselevõtul vältida alasid, mis asuvad tiheasustusel, väärtuslikel põllumajandusmaadel, rohelise võrgustiku ala, puhkeväärtuslikel aladel Vasalemma maardla (Padise Paemurrud nr 2) alale taotletav Vasalemma II mäeeraldis kattub nii rohevõrgustiku alal kui väärtusliku põllumajandusmaaga. Maardla on juba varasemalt kasutusele võetud.

Kasutusele võetud maardlates tuleb varud maksimaalselt ammendada ning alad majandustegevuse lõppemisel Taotletav mäeeraldis asub juba kasutusele võetud Vasalemma maardlas (Padise Paemurrud nr 2). Taotletav

Koostatava Lääne-Harju valla Seos kavandatava tegevusega üldplaneeringu tingimus

korrastada, et võimaldada maade edasist kasutamist. Karjääri ammendumisel tuleb koostada rekultiveerimisprojekt ning see kooskõlastada kohaliku omavalitsuse ja keskkonnametiga ning projekt ette nähtud aja jooksul ka ellu viia. Kaevandatud maa korrastamisel tuleb tagada, et maa sobiks ümbritsevasse maastikku ega kujutaks oma iseärasuste tõttu ohtu seal liikuvatele inimestele või loomadele

mäeeraldis plaanitakse korrastada veekoguks ning kujundatakse sellele ohutud nõlvad. Korrastamise projekti koostamisel lähtutakse Maapõueseadusest ning kooskõlastatakse see kohaliku omavalitsuse ja Keskkonnaametiga.

Maardlate kasutuselevõtul tuleb kavandada ligipääsuteed, mis vastavad selle kasutamisega kaasnevale liikluskoormusele. Vajadusel tuleb kavandada olemasolevate teede (sh riigiteede) kandevõime tugevdamine (nt mustkatte rajamine)

Taotletav mäeeraldis asub juba kasutusele võetud Vasalemma maardlas (Padise Paemurrud nr 2). Ligipääs mäeeraldisele rajatakse mäeeraldise teenindusmaale. Juurdepääs ja materjali vedu soovitakse lahendada kas läbi olemasoleva Vasalemma karjääri või mööda rajatavat teed ning Laitse aiandusühistute kõrvalmaanteed. Arendaja peab veenduma ja vajadusel tagama teede piisava kandevõime, nõuetekohaste ristmike väljaehitamise ning vältima teede risustamist.

Pärast kaevandamist tuleb kasutatud ala korrastada kas loodusliku keskkonna taastumiseks, majandustegevuseks või rekreatsiooniks sobiliku alana. Kaevandatud maa korrastamisel tuleb tagada, et maa sobib ümbritsevasse maastikku ega kujuta oma iseärasuste tõttu ohtu seal liikuvatele inimestele või loomadele

Taotletav mäeeraldis plaanitakse korrastada veekoguks ning kujundatakse sellele ohutud nõlvad. Korrastamise projekti koostamisel lähtutakse Maapõueseadusest ning kooskõlastatakse see kohaliku omavalitsuse ja Keskkonnaametiga. Ka taotletavast mäeeraldisest põhjapool

Koostatava	Lääne-Harju	valla	Seos kavandatava tegevusega
üldplaneeringu tingimus			

asuv Vasalemma karjäär korrastatakse veekoguks.

Karjääride rekonstrueerimisel uute Taotletav mäeeraldis kujundatakse tehisveekogude tekkimisel eelistada veekoguks. Eeldatavalt määratakse tekkiv veekogude määramist avalikult veekogu avalikult kasutatavaks. Karjääride rekonstrueerimisel uute Taotletav mäeeraldis kujundatakse tehisveekogude tekkimisel eelistada veekoguks. Eeldatavalt määratakse tekkiv veekogude määramist avalikult veekogu avalikult kasutatavaks, et kohalikel elanikel oleks kasutatavaks, et kohalikel elanikel oleks takistusteta võimalik neid puhkeotstarbel kasutada

6 EELDATAVALT KAASNEV OLULINE MÕJU

Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest ehk riigipiire ületavat mõju.

6.1 Mõju pinnavee kvaliteedile, veerežiimile, põhjaveele

Kuna kaevandatav varu asub allpool põhjaveetasel, on kaevandajal plaanis materjali kaevandamiseks põhjaveetasel alandada. See tähendab, et kaevandamisalale valgub põhjavesi, aga ka sademevesi tuleb alalt ära juhtida. Seetõttu võib kavandatav tegevus avaldada olulist mõju nii pinnaveele (välja pumbatav vesi juhitakse suublasse) kui ka põhjaveele (veetaseme alanemine põhjaveekihi).

Kavandatava tegevuse mõju **pinnaveele** avaldub mäeeraldiselt ärajuhitava vee suublasse juhtimisel nii pinnaveerežiimile kui -kvaliteedile. Mõju pinnaveerežiimile on tingitud eelkõige kaevandusalalt ära juhitavast veest ehk vee hulk Vasalemma jões kasvab. Samas ei ole välistatud, et põhjaveetaseme alandamise tõttu ulatub põhjavee alanduslehter Vasalemma jõeni ning alandab selle veetaset.

Mõju vee kvaliteedile on tingitud mäeeraldiselt välja pumbatud vee juhtimisest suublasse. Mäeeraldisele rajatakse settebassein vee puhastamiseks heljumist.

Mõju hindamisel selgitatakse kavandatava tegevuse mõju ja selle olulisus pinnavee kvaliteedile ja režiimile.

Kavandatava tegevuse mõju **põhjaveele** avaldub põhjaveetaseme alanemisega kaevandatavas Vasalemma kihistu põhjavees, sellest sügavamale mõju ei ulatu. Olenevalt mõjuraadiusest võib kavandatav tegevus omada mõju Vasalemma jõe veetasemele.

Kuna läheduses asub juba töötav Vasalemma karjäär ning kahe mäeeraldise vahele tervikut ei jäeta, siis kaevandamisest tingitud mõju põhjaveele ei saa vaadelda eraldi. Kaevandamisel on põhjavett ära juhtides üheks riskikohaks olukord, kus ühel mäeeraldisel töö lõpetakse ning teine jääb veel töötama. Seetõttu tuleb keskkonnamõju hindamises käsitleda kaevandamise lõpetamise osas järgnevaid stsenaariumeid piirkonna põhjaveetasemele avalduvate mõjude hindamiseks:

Stsenaarium 1 – mõlematel mäeeraldistel lõpetatakse kaevandamine samal ajal

Stsenaarium 2 – Vasalemma karjääri mäeeraldisel lõpetatakse kaevandamine enne kui Vasalemma II mäeeraldisel. Selgitatakse, millised on need tegevused, mida kaevandaja peab tegema, et hoida ala kaevandatavana.

Stsenaarium 3 - Vasalemma II mäeeraldisel lõpetatakse kaevandamine enne kui Vasalemma karjääri mäeeraldisel. Selgitatakse, millised on need tegevused, mida kaevandaja peab tegema, et hoida ala kaevandatavana.

Keskkonnamõju hindamise käigus selgitatakse kavandatava tegevusega kaasnev mõju põhjaveele nii kaevandamise ajal kui pärast kaevandamise lõppu, arvestades ka Vasalemma karjääri mäeeraldisel mõju.

6.2 Mära, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus või lõhn

Kavandatava tegevusega olulisel määral valgust, soojust, kiirgust ega lõhna ei kaasne.

Taotletaval mäeeraldisel kavandatakse tööala valgustamist. Valgustuse paigutusel tuleb arvestada läheduses paiknevate elamualadega ning vältida nende ülemäära valgustamist. Arvestades, et hoonete ja mäeeraldisel vahele jääb metsaala, pole põhjust prognoosida olulise valguse kandumist elamuteni.

Kavandatava tegevusega kaasneb nii müra kui vibratsiooni teke. Müra kaasneb nii materjali kaevandamise, purustamise kui materjali äraveoga, vibratsiooni peamiseks allikaks on materjali raimamiseks tehtavad lõhketööd. Teiste protsessidega (sh transpordiga) kaasnevat vibratsioonitaset oluliseks pidada ei ole põhjust.

Koosmõjus Vasalemma karjääri mäeeraldisel võib kanduda piirkonda suurem müratase, seda eelkõige materjali transpordil läbi Vasalemma asula kui materjali transport hakkab toimuma läbi Vasalemma karjääri mäeeraldisel (alterantiiv 1.1). Seetõttu on oluline selgitada kaasnevad müratasemed koosmõjus Vasalemma karjääri mäeeraldisel.

Kui transport toimub mööda teenindusmaale rajatavat teed Laitse aiandusühistu teele (alterantiiv 1.2), siis Vasalemma II mäeeraldisel kaevandatud materjali veoga kaasnevat mõju Vasalemma asulas ei esine.

Keskkonnamõju hindamise käigus selgitatakse kavandatava tegevusega kaasnev müratase ja vibratsioon ning nende olulisus piirkonnas, sh lähimate elamute juures, koosmõjus Vasalemma karjääri mäeeraldisel. Hinnatakse tegevusega kaasneva müra- ja vibratsioonitasemete vastavust keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Lähtuvalt teistes samalaadsetes mõjuhindamistes tavaks saanud lähenemisest antakse vibratsiooni osas hinnang tegevuse vastavusele majandus- ja taristuministri 08.09.2017 määruses nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“ lisas toodud piirväärtustele.

6.3 Mõju õhu kvaliteedile

Kavandatava tegevusega kaasneb mõju õhu kvaliteedile. See on tingitud materjali kaevandamise, purustamisel ning transpordil tekkivast tolmust (peenosakesed PM_{2.5}, PM₁₀ ja PM_{sum}).

Ka õhu kvaliteedi osas kaasneb kavandataval tegevusel koosmõju Vasalemma karjääri mäeeraldisel toimuvate töödega. Koosmõju Vasalemma asula õhu kvaliteedile on olulisem juhul kui rakendub alternatiiv 1.1 ning materjal veetakse läbi Vasalemma karjääri. Juhul kui vedu toimub Laitse aiandusühistu teed (alternatiiv 1.2) mööda, siis transpordist tingitud mõju Vasalemma asulale ei kaasne.

Keskkonnamõju hindamise käigus selgitatakse nii kaevandamisest, purustamisest ja sõelumisest kui transpordist tingitud õhuheitmete (peenosakeste) teket, leviku ulatust koosmõjus Vasalemma karjääri mäeeraldisega. Sealhulgas tuuakse keskkonnamõju hindamise käigus välja kavandatava tegevuse vastavus Keskkonnaministri 27.12.2016 määruses²² nr 75 „Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispriirid“ kehtestatud piirväärtustele.

6.4 Mõju inimese tervisele, heaolule ja varale

Kavandatava tegevuse mõju inimese tervisele, heaolule ja varale võib avalduda eelkõige läbi mõjude õhu kvaliteedile, tegevusega kaasneva müra ja vibratsiooni ning joogiveeks kasutatava põhjaveetaseme muutuste. Neid mõjusid on käsitletud peatükkides 6.1 „Mõju pinnavee kvaliteedile, veerežiimile, põhjaveele“ ja 6.2 „Müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus või lõhn“ ja 6.3 „Mõju õhu kvaliteedile“. Juhul kui eelnimetatud mõjud (v.a põhjaveetaseme alanemine) jäävad ei ületa norme, pole põhjust eeldada olulist negatiivset mõju inimese tervisele, heaolule ega varale. Põhjaveetaseme alanemisele norme seatud ei ole. Põhjaveetaseme oluliseks alanemiseks loetakse 0,5 m või üle 10% olemasolevast veesambast.

Mõju varale avaldub ka läbi selle, et Männistu katastriüksuse (nr 86801:001:0731), kasutustingimused pärast kaevandamise lõppu muutuvad. Nii Vasalemma kui Vasalemma II mäeeraldiste ammendumise ja korrastamise järgselt muutub katastriüksus saareks, millele ligipääs saab olema vaid paadiga.

²² <https://www.riigiteataja.ee/akt/106032019012?leiaKehtiv>

Kavandatava tegevusega kaasnevad mõju inimese tervisele, heaolule ja varale hinnatakse läbi mõjude hindamise looduskeskkonnale – läbi müra ja vibratsiooni leviku, välisõhu kvaliteedi ning põhjavee kättesaadavuse. Arvestatakse koosmõju Vasalemma karjääri mäeeraldisega. Kokkuvõtvalt tuuakse hinnang inimese tervisele, heaolule ja varale välja eraldiseisvas peatükis.

6.5 Taimed, loomad, kaitseväärtused

Kavandatava tegevuse mõju Natura 2000 aladele on käsitletud peatükis 7 „Natura eelhindamine“.

Mäeeraldis kirdeosas asub kastikuloo kasvukohatüübiga vääriselupaik (tunnus VEP110074, Joonis 5). Elupaik ei ole otseselt seotud põhjavee režiimiga, sest sealsed mullad on väikese veemahutavusega ja sademetevaesel perioodil kergelt läbikuivavad²³. Seetõttu võib eeldada, et kavandatav tegevus ei oma olulist mõju vääriselupaigale. Mõju vääriselupaigale keskkonnamõju hindamise käigus täiendavalt ei hinnata.

Kavandatava tegevuse mõju lõunasuunas asuvale must-toonekurele võib avalduda eelkõige toitumisalade kvaliteedi languse läbi. Kaevandamise käigus on tarvilik vee ära juhtimine suublaks olevasse Vasalemma jõkke. Asustatud territooriumi korral võivad kured aga jõge kasutada toitumiseks, mistõttu tuleb mõjude hindamise käigus võimalikku toitumisala kvaliteedi langust hinnata.

Kanakullile võib peamine mõju avalduda mõningase toitumisala pindala vähenemise näol. Karjäär laieneb kagu suunda olemasolevale metsaalale, mida kanakull võib potentsiaalselt toitumiseks kasutada. Mõju olulisuse hinnang antakse mõjude hindamise käigus.

Müra negatiivne mõju must-toonekurele ja kanakullile on vähe tõenäoline, sest mäeeraldis asub must-toonekure elupaigas piirist 630 m kaugusel ja kanakulli elupaiga piirist 480 m kaugusel.

Keskkonnamõju hindamise käigus hinnatakse kavandatava tegevuse mõju must-toonekurele ja kanakullile.

Kavandatava tegevuse mõju Vasalemma jõe lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigale võib avalduda läbi muutuste pinnavee kvaliteedis ja seda käsitletakse peatükis 6.1 „Mõju pinnavee kvaliteedile, veerežiimile, põhjaveele“.

²³ <https://kasvukohatyybid.emu.ee/mets/kastikuloo>

Taotletav mäeeraldis jääb täielikult rohevõrgustiku tuumalale, mistõttu võib see omada mõju rohevõrgustikule. **Keskkonnamõju hindamise käigus selgitatakse kavandatava tegevusega kaasneva mõju olulisus rohevõrgustiku tuumalale ning selle terviklikkusele.**

6.6 Jäätmed

Maavara kaevandamisloa järgi tekib maavara kaevandamise käigus jäätmetena käsitletavaid katendit²⁴ 157 000 t/a ja sõelmeid²⁵ 94 00 t/a. Keskkonnaloa taotluse järgi antakse need muudele ettevõtetele. Samas on plaanis katendist moodustada müra- ja tolmutõkkevallid ning sõelmed ladustada mäeeraldisel teenindusmaal puistangutesse ning kasutada nii katendit kui sõelmeid mäeeraldisel teenindusmaa korrastamiseks. Pole põhjust eeldada, et kaevandamise käigus tekkivad sõelmed ja katend on saastunud ning seetõttu ei ole need jäätmed käsitletavad ohtlike jäätmetena.

Vastavalt 01.04.2023 jõustunud jäätmeseaduse redaktsioonile ei ole tarvilik enam maavara kaevandamisel või rikastamisel jäätmete tekitamiseks jäätmeluba taotleda.

Kaevandamisjäätmed on jäätmeseaduse § 7¹ tähenduses jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Maapõueseaduse § 50 järgi tuleb koostada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Jäätmehoidlaks loetakse muuhulgas iga ehitist või ala, kus kogutakse või ladestatakse saastumata pinnast rohkem kui kolm aastat. OÜ Est-Paas on kaevandamisloa taotluse koosseisus jäätmekava esitanud.

Katendit, mida ei vajata korrastamiseks, võib võõrandada maapõueseaduse § 99 alusel. Võõrandamise käigus ei toimu jäätmekäitlust, vaid katend võõrandatakse kui kaup, mis ei kuulu jäätmeseaduse reguleerimisalasse.

Olmejäätmeid moodustub kavandatava tegevuse käigus ebaolulises mahus. Nende kogumist ja ära andmist reguleerib kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskiri.

²⁴ Käsitletavad jäätmetena koodiga 01 01 02 - Mittemaaksete maavarade kaevandamisjäätmed

²⁵ Käsitletavad jäätmetena koodiga 01 04 13 - Kivilõikamisel ja -saagimisel tekkinud jäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 01 04 07* ja 01 04 11, sealhulgas paekivi (näiteks lubjakivi, dolomiidi) töötlemisel tekkinud jäätmed

Masinate hooldust teostab kohapeal hooldusfirma, kes hoolduse käigus tekkivad ohtlikud jäätmed ise likvideerib. Ohtlikke jäätmeid karjääris ei ladustata.

Jäätmeteket ega jäätmetega kaasnevaid mõjusid ei hinnata.

6.7 Kliima

Kavandatava tegevuse mõju kliimale avaldub kaevandamis- ja transpordimasinate kasutamisel, lõhkamistest tingitud õhuheitmete tekkel ning maakasutuse muutumisel (metsa raadamine, kasvpinnase koorimine).

Olulisemad siseriiklikud kliimaalased arengukavad: „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“²⁶ ja „Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030“²⁷ lubjakivikarjääre ja neist tingitud süsinikheiteid ei käsitle. Süsinikheite vähendamise seisukohast peetakse olulisemaks teisi sektoreid (energiatootmine, transport). Kaevandamisele ei ole kliima seisukohast norme ega piirmäärasid täna ette seatud.

Kliimamuutustest tingituna suurenevad sademete hulgad võivad suurendada ka väljapumbatava vee hulka. Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030²⁸ toob välja kaks stsenaariumit, mille järgi perioodil 2041–2070 võib keskmine sademete hulk aastas suurenda kuni 14% võrreldes tänasega või aastaegade lõikes kuni 18%. Prognoositakse ka ekstreemsete ilmastikuolude (sh sademed) sagenemist ja intensiivistumist. See seab väljakutse pumpamisvõimsustele. **Keskkonnamõju hindamisel hinnatakse kavandatava tegevuse kliimatundlikkust ja -riske.**

6.8 Mõju kultuuripärandile

Kavandataval tegevusel puudub mõju muinsuskaitseobjektidele – neid määeraldisele ei jää. Määeraldisele jäävad pärandkultuuriobjektid hävivad kaevandamise tagajärjel. Enne kaevandamise algust tuleb arendajal anda pärandkultuuriobjektide registri pidajale teada, et määeraldisele jäävad pärandkultuuriobjektid hävivad ning vastavalt registri pidaja tagasisidele jäädvustada vajadusel objektid uuesti.

²⁶ <https://kliimaministeerium.ee/kliimapoliitika-pohialused-aastani-2050>

²⁷ <https://kliimaministeerium.ee/kliimamuutustega-kohanemise-arengukava>

²⁸ Kättesaadav: <https://kliimaministeerium.ee/kliimamuutustega-kohanemise-arengukava>

6.9 Avariid, õnnetused

Masinate määrdeaineid, kütust jms karjääris ei hoiustata ning tankimine ja masinate hooldamine toimub väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õli, kütuse vms aine sattumisel pinnasele, kooritakse saastunud pinnas koheselt ning teisaldatakse selleks ettenähtud kohta väljaspool karjääri. Õli, kütuse vms aine sattumisel vette kogutakse saastunud vesi kokku ning teisaldatakse selleks ettenähtud kohta väljaspool karjääri. Tööde tegemisel tuleb kasutada tehniliselt korras seadmeid.

Eeltoodud meetmeid rakendades pole põhjust eeldada kavandatava tegevusega kaasnevat olulist avariide või õnnetuste riski, mis võiks omakorda avaldada olulist mõju keskkonnale. Seetõttu puudub vajadus keskkonnamõju hindamisel täiendavalt avariide või õnnetuste riski hindamiseks.

7 NATURA EELHINDAMINE

Ülevaade kavandatava tegevuse kohta on toodud peatükis 3 „Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste lühikirjeldused”.

7.1 Kavandatava tegevuse mõjupiirkonda jäävate Natura alade iseloomustus

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid. Kaevandatud materjali vedu alternatiivi 1.2 korral toimub mööda olemasolevat riigiteed Laitse aiandusühistu tee (kõrvalmaantee nr 11382), mis möödub Vansi loodusalast.

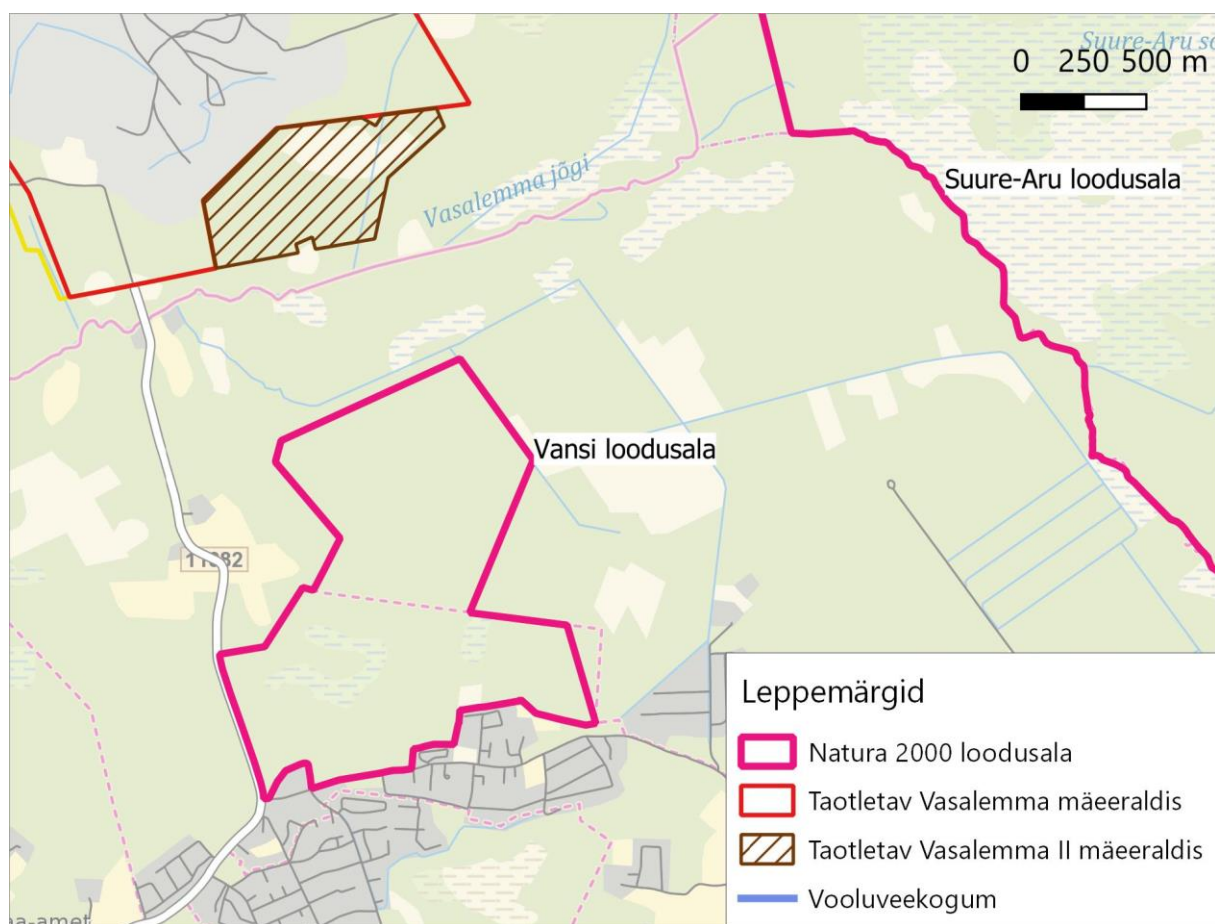
Taotletavale mäeeraldisele lähimad Natura 2000 võrgustikku kuuluvad alad (Joonis 7) on 1,3 km kaugusele itta jääv Suure-Aru loodusala (RAH0000682) ja 580 m kaugusele lõunasse jääv Vansi loodusala (RAH0000659).

Suure-Aru loodusala kaitse-eesmärgiks on elupaigatüübid liigirikkad madalsood (7230) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080).

Vansi loodusala kaitse-eesmärkideks on elupaigatüübid liigirikkad madalsood (7230) ja vanad looduspõõsad (*9010) ning II kaitsekategooria alune taim eesti soojumikas (*Saussurea alpina ssp. Esthonica*).

Need elupaigad ja eesti soojumikas on sõltuvad veerežiimist.

Vansi loodusala ja taotletava mäeeraldise vahele jääb Vasalemma jõgi. See on ühtlasi ka Suure-Aru loodusala lõunapiiriks. Kummagi Natura ala ümbrusesse on rajatud kuivenduskraavid. Nii Vasalemma jõgi kui kuivendus on peamisteks loodusalade veerežiimi mõjutajateks.



Joonis 7. Taotletava mäeeraldisele lähimad Natura 2000 võrgustikku kuuluvad alad. Andmed: Maa-amet, EELIS.

7.2 Teiste Natura ala oluliselt mõjutada võivate projektide või kavade kirjeldamine ja iseloomustamine

Taotletaval mäeeraldisel võib olla koosmõju lubjakivi kaevandamisega taotletaval Vasalemma mäeeraldisel (Joonis 7). Koosmõju Natura 2000 aladele ja nende kaitseväärtustele võib avalduda eelkõige veerežiimi muutustes.

7.3 Tõenäoliselt oluliste mõjude prognoosimine

Kavandatava tegevusega kaasnev mõju Natura 2000 loodusaladele ja nende kaitseväärtustele võib avalduda läbi veerežiimi muutuste. Seda, milline saab olema kavandatavast tegevusest tingitud põhjavee alanduslehter koosmõjus taotletava Vasalemma mäeeraldisega selgub keskkonnamõju hindamise käigus hüdrogeoloogilise mudeli koostamisel. Võimalikku kaasnevat mõju on kirjeldatud

peatükis 6.1 „Mõju pinnavee kvaliteedile, veerežiimile, põhjaveele” ning hindamismetoodikat peatükis 8 „Hindamismetoodika”.

Materjali väljavedu toimub mööda olemasolevat riigiteed Laitse aiandusühistu teed. Tee on kasutuses ka praegu, küll mitte kaevandatud materjali veoks. Tee ei asu Vansi looduslal. Pole põhjust eeldada, et olemasoleva tee kasutamine omaks mõju Vansi loodusala kaitse-eesmärkidele ega selle terviklikkusele, sest vedu toimub väljaspool Natura ala.

7.4 Eelhindamise tulemused

Antud etapis puudub teadmine kui ulatuslik on kavandatava tegevuse ja teiste piirkonnas sellega koosmõju avaldavate tegevuste (Vasalemma mäeeraldis) tagajärjel moodustuv põhjavee alanduslehter. Seetõttu tuleb keskkonnamõju hindamise käigus selgitada veerežiimi muutus ning selle olulisus ning anda hinnang selle mõjust Natura 2000 võrgustikku kuuluvatele Vansi ja Suure-Aru loodusaladele ja nende kaitseväärtustele. Läbi tuleb viia Natura täismahuline hindamine.

8 HINDAMISMETOODIKA

Keskkonnamõju hindamisel ja aruande koostamisel lähtutakse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest ja selle rakendusaktidest. Arvestatakse kehtivaid õigusakte, strateegilisi arengudokumente ning neis sätestatud piiranguid.

Keskkonnamõju hindamise raames hinnatakse keskkonnaväärtusi, mida kavandatav tegevus võib **oluliselt** mõjutada:

- põhjaveetase ja veerežiimi muutus (sh sellest tingitud mõju piirkonna taimestikule);
- mõju õhukvaliteedile (sh peened osakesed $PM_{2.5}$, PM_{10} ja PM_{sum}), mis ühtlasi võib omada mõju ka piirkonna elanike tervisele ja heaolule;
- müra ja vibratsioon, mis ühtlasi võib omada mõju ka piirkonna elanike tervisele ja heaolule;
- rohevõrgustik;

Vastavalt peatükis 7.4 „Eelhindamise tulemused“ viiakse läbi Natura asjakohane hindamine.

Keskkonnamõju hindamise käigus tuuakse välja kavandatava tegevuse lähialasse jäävad tegevused, mis võiksid omada koosmõju kavandatava tegevusega (maavara kaevandamine Vasalemma mäeeraldisel). Koosmõju võib avalduda muutustes õhu kvaliteedis ning tekkivas müras, aga ka mõjus piirkonna põhjaveetasemele. Koosmõju arvestatakse mudeldustes ja arvutustes. Kõikide mõjude hindamisel arvestatakse vahetu, kaudse, kumulatiivse, sünergilise, lühi- ja pikaajalise mõjuga. Mõju hindamisel arvestatakse kõige ebasoodsamate oludega – nt õhuheitmete, müra, vibratsiooni hindamisel arvestatakse olukorda, kus heiteallikad asuvad piirkonna elanikele kõige ebasoodsamas asukohas.

Mõju pinnavee kvaliteedile ja seeläbi ka Vasalemma jõe lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigale ning must-toonekure toitumisalale hinnatakse ekspertarvamuse põhjal lähtudes seni läbi viidud pinnavee seireandmetest Vasalemma jões ning võttes arvesse ka Vasalemma mäeeraldise mõju. Viimase hindamiseks kasutatakse Vasalemma mäeeraldise heitvee seireandmeid. Kättesaadavad jõgede seireandmed ekstrapoleeritakse kavandatava tegevusega plaanitud mahtudesse. Üks sisenditest on põhjavee režiimile avalduva mõju hindamise käigus arvutatav välja

pumbatava vee kogus. Saadud tulemusi võrreldakse muuhulgas ka ebapärlikarbi kaitse tegevuskavas²⁹ toodud lõhilastele soodsate veeparameetritega.

Mõju põhjaveele ja veerežiimi muutuste hindamiseks koostatakse hüdrogeoloogiline mudel, milles käsitletakse nii olemasolevat olukorda, selle muutumist kaevandamise edenedes ja pärast kaevandamise lõppu. Kuna Vasalemma mäeeraldises toimub kaevandamine ka praegu ning Vasalemma II mäeeraldisel ammendumisel moodustavad mõlemad karjäärid terviku, siis võetakse hindamise aluseks Vasalemma karjääri keskkonnamõju hindamisel³⁰ koostatav hüdrogeoloogiline mudel. Mudeli koostamisel lähtutakse järgnevast: hüdrogeoloogilise mudeli koostamisel kasutatakse tarkvara [ModelMuse](#). Modelleeritav ala on ca 20x20 km, umbes 10 km raadiuses Vasalemma karjäärist. Täpne võrgusamm mudelialal selgub koostamise käigus. Mudeli täpne kihtide arv selgub koostamise käigus, mudeli alumiseks kihiks võetakse Ordoviitsiumi Türisalu kihistu, mis moodustab veepideme. Mudeli pinnakattes ja aluspõhjas erinevate kihtide levik saadakse 1:50 000 geoloogilise kaardi abil. Geoloogilise kaardistamise seletuskirjade, puurkaevude andmete põhjal koostatakse aluspõhjakihtide levik. Kvaternaarisetete, aluspõhjakihtide filtratsiooniomaduste määramisel lähtutakse üldlevinud väärtustest ja geoloogilise kaardistamise aruannetes toodud väärtustest.

Mudeli piiritingimustena rakendatakse:

- toitumist sademete kaudu
- nii toitumist kui ka väljavoolu lubavat jõe (river) tingimust suurematel jõgedel ja kanalitel (nt. Vasalemma jõgi)
- mudelisse sisse viidavatel olulisematel kraavidel ja karjääri alal piiritingimust kraav (drain), mis viib mudelist vett välja ainult seatud lävendi (tavaliselt maapind miinus 0,5 m) ületamisel
- mudeli alumiseks piiriks on Ordoviitsiumi Türisalu kihistu, regionaalse veepideme lasum, mida mudelis käsitletakse kui absoluutset veepidet

Mudeli kalibreerimiseks viiakse läbi ilmastiku analüüs Keskkonnaagentuuri andmete alusel, põhjaveetasemete ja pumpamismahtude andmete analüüs Keskkonnaregistri andmete põhjal ja saadaolevate seireandmete (veekogude veetasemed, vooluhulgad) põhjal. Täiendavalt mõõdetakse asjakohasel juhul ka piirkonnas olevate veekogude, puur- ja salvkaevude (sügavus kuni Ordoviitsiumi Türisalu kihistuni) veetasemeid.

²⁹ <https://keskkonnaamet.ee/media/5924/download>

³⁰ https://kotkas.envir.ee/kmh/kmh_view?kmh_id=435&represented_id=

Mudelis prognoositakse ka olukord, kui kaevandamistegevus, sh põhjavee drenimine lõpetatakse. Analüüsitakse kolme stsenaariumit:

Stsenaarium 1 – mõlematel mäeeraldistel lõpetatakse kaevandamine samal ajal.

Stsenaarium 2 – Vasalemma karjääri mäeeraldiseel lõpetatakse kaevandamine enne kui Vasalemma II mäeeraldisel. Selgitatakse, millised on need tegevused, mida kaevandaja peab tegema, et hoida ala kaevandatavana.

Stsenaarium 3 - Vasalemma II mäeeraldisel lõpetatakse kaevandamine enne kui Vasalemma karjääri mäeeraldisel. Selgitatakse, millised on need tegevused, mida kaevandaja peab tegema, et hoida ala kaevandatavana.

Mudeli tulemuste põhjal annab ökoloog ekspertarvamuse veerežiimist tingitud mõjude kohta taimestikule ning hüdroloog hinnangu mõjust piirkonna veerežiimile (sh Vasalemma jõe veerežiimile), põhjavee alanduslehtri ulatusele ja alanduslehtis olevate puur- ja salvkaevude veetasemetele.

Mõju hinnang **must-toonekurele** ja **kanakullile** antakse eksperthinnangu näol. Vajadusel antakse soovitusi leevendavate meetmete osas.

Rohevõrgustikule avalduva mõju hindamisel lähtutakse rohevõrgustiku planeerimisjuhendist (Rohevõrgustiku planeerimisjuhend. Keskkonnaagentuur, Hendrikson & Ko. 2018.). Mõjude hindamisel analüüsitakse karjääri laienemisega kaasnevat maakasutuse muutust ja tehisalade osakaalu rohevõrgustiku tugialal, kasutades ETAK-i andmeid. Vajadusel kasutatakse ELME projekti kaardikihte ökosüsteemide seisundi hindamisel. Mõju ilmnemisel tuuakse välja leevendusmeetmed ja soovitused maavara ammendamiseks ning karjääri korrastamiseks.

Natura asjakohasel hindamisel lähtutakse Natura hindamise juhendist (Kutsar, R., jt. 2019. Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis.). Hindamise aluseks on hüdrogeoloogiline prognoos, mille põhjal selgitatakse välja, kui suur saab olema põhjavee alanduslehter ja kas see võib Natura loodusaladel asuvate elupaigatüüpide veerežiimi mõjutada.

Müra ja vibratsiooni levikut ning vastavust kehtestatud piirmääradele hinnatakse arvutuste teel tuginedes standarditele, juhenditele ja muudele asjakohastele allikatele. Transpordist tingitud müra mõju hinnatakse alternatiivi 1.1 puhul kuni Keila-Haapsalu maantee (tee nr 17). Alternatiivi 1.2 puhul hinnatakse mõju kuni Laitse aiandusühistute teeni.

Karjääris hinnatakse tööstusmüra vastavalt selle leviku ulatusele. Vastavalt normile hinnatakse eraldi tööstusmüra ja liiklusmüra.

Eesti siseriiklikud välisõhus levivad müra normväärtused on sätestatud keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määruse nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid" lisas 1.

Lõhkamiste näol on tegemist lühikeste impulss-signaalidega. Eestis hinnatakse lõhkamisel tekkivat vibratsiooni ja selle mõjusid hoone konstruktsioonidele vastavalt Majandus- ja taristuministri 08.09.2017 määruse nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“ lisale 1. Seal on toodud valemid ja väärtused leidmaks maksimaalne seismiliselt ohutu laengu mass lähtuvalt ehitise liigist ja kaugusest ning aluspinnase seismilisuse tegurist. Määruse eesmärk on anda suuniseid lõhketöö teostamiseks, sh seismiliselt ohutu laengu määramiseks. Ohutu laengu suurus arvutatakse välja iga kord enne lõhkamist lähtuvalt määruses toodud tingimustest. Antud keskkonnamõju hindamise eesmärgiks on selgitada võimalikud olulised mõjud, mitte selgitada välja projektitasemel lõhkelaengute massid. Keskkonnamõju hindamise käigus antakse hinnang vibratsiooni mõju olulisusest. Hinnangu andmisel tuginetakse nagu ka teiste samalaadsete keskkonnamõju hindamiste puhul eelnevalt viidatud Majandus- ja taristuministri määrusele.

Kavandatavale tegevusele antakse hinnang seletuskirja vormis, kus tuginedes saadud mõõtmisandmetele, arvutustulemustele, standarditele, juhendmaterjalidele jm allikatele antakse hinnang olemasolevale olukorrale ning edasisele tegevusele.

Kavandatava tegevuse **mõju selgitamiseks välisõhule** hinnatakse kaevandamisel, materjali töötlemisel (purustamine, sõelumine), laadimisel ja transportimisel tekkivaid õhuheitmeid (sh peenosakesi) ning nende vastavust õhukvaliteedi piirväärtustele, mis on määratud keskkonnaministri 27.12.2016 määruses nr 75 „Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispäärid“. Transpordist tingitud õhuheitmeid ($PM_{2.5}$, PM_{10} ja PM_{sum}^{31}) hinnatakse alternatiivi 1.1 puhul kuni Keila-Haapsalu maanteeeni. Alternatiivi 1.2 puhul hinnatakse mõju kuni Laitse aiandusühistute teeni.

Hajumisarvutuseks kasutatakse Gaussi joal põhinevat mudelit AEROPOL 5.3.2. Karjääri tööprotsesside ja väljaveoteede õhuheite hindamiseks kasutatakse European Environmental Agency 2019.a. Tier 2³² (keskmise detailsusega, protsessipõhist) metoodikat.

³¹ PM_{sum} osas piirnorme seatud ei ole.

³² European Environmental Agency (2019) 2.A.5.a Quarrying and mining of minerals other than coal, EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019,

Kavandatava tegevuse kliimatundlikkust ja -riske hinnatakse eksperthinnanguga. Aluseks võetakse juhises³³ „Kliimakindluse tagamise hindamine taaste- ja vastupidavusrahastu taristuprojektidel” toodud metoodika.

Mõju inimese tervisele, heaolule ja varale hinnatakse välisõhu kvaliteedi, müra ja vibratsiooni leviku ning põhjaveele avalduva mõju hindamise kaudu. Aruandes tuuakse vastavas peatükis kokkuvõtvalt välja eelpool kirjeldatud aspektid. Oluline on tagada normidele vastavus elukeskkonnas. Põhjaveetaseme olulisel alanemisel (0,5 m või üle 10% olemasolevast veesambast) antakse hinnang sellega kaasnevate täiendavate kulude (peamiselt pumpamisele kuluv suurem elektrimaht) tekkele.

Vastavalt hinnangute tulemustele tehakse olulise mõju ilmnemisel ettepanekuid leevendusmeetmete rakendamiseks. Samuti pakutakse asjakohasel juhul välja seiremeetmed kavandatava tegevusest tingitud mõjude jälgimiseks.

Alternatiive transpordi osas võrreldakse omavahel kvalitatiivselt. Soovituste tegemisel alternatiivi valikuks lähtutakse eelkõige müra ja tolmu levikust, arvestades ka koosmõju Vasalemma karjääriga.

Keskkonnamõju hindamisel käsitletakse ka katendis oleva mulla bioloogilise aktiivsuse säilimist ladustamisel ning asjakohasel juhul antakse soovitusi selle ladustamiseks.

<https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2019/part-b-sectoral-guidance-chapters/2-industrial-processes/2-a-mineral-products/2-a-5-a-quarrying/view>

³³ <https://www.pria.ee/sites/default/files/2022-10/Kliimakindluse%20tagamise%20hindamine.pdf>

9 AJAKAVA

Etapp	Maksimaalne seaduse järgi	menetlusaeg	Kuu
KMH algamine			25.10.2022
KMH algatamisest teatamine	14 päeva		
Ekspertgrupp programmi koostab			juuni-august 2023
Programmi KeHJS § 13 nõuetele vastavuse kontroll	14 päeva		september 2023
Seisukohtade küsimine asjaomastelt asutustelt	30 päeva		oktoober 2023
Otsustaja menetleb laekunud seisukohti ja hindab programmi asjakohasust ja piisavust	14 päeva		november 2023
Ekspertgrupp täiendab/parandab vajadusel programmi, selgitab esitatud seisukohtadega arvestamist/mittearvestamist			detsember 2023
Otsustaja kontrollib täiendatud programmi korraldab avaliku väljapaneku	14 päeva		jaanuar 2024
Otsustaja korraldab avaliku väljapaneku ja teavitab sellest avalikkust ja menetluse osapooli	14 päeva		veebruar 2024
Programmi avalik väljapanek	min 14 päeva		veebruar-märts 2024

Programmi avalik arutelu	1 päev	märts 2024
Programmi täiendamine, avalikustamisel laekunud kirjadele vastamine	30 päeva	aprill 2024
Programmi nõuetele vastavuse kontroll (vastavalt seadusele tuleb esitada hiljemalt 18 kuud pärast algatamist)	30 päeva	hiljemalt 25.aprill 2024 aprill 2024
Nõuetele vastavaks tunnistamise otsusest teavitamine	14 päeva	mai 2024
KMH aruande koostamine		juuni-august 2024
KMH aruande esitamine otsustajale		september 2024
Otsustaja kontrollib aruande vastavust sisunõuetele ja edastab selle asjaomastele asutustele	21 päeva	september 2024
Seisukohtade küsimine asjaomastelt asutustelt	30 päeva	oktoober 2024
Otsustaja menetleb laekunud seisukohti ja annab hinnangu aruande asjakohasuse ja piisavuse kohta	21 päeva	november 2024
Ekspertgrupp täiendab aruannet		detsember 2024
Otsustaja kontrollib täiendatud aruannet	21 päeva	jaanuar 2025

Otsustaja korraldab avaliku 14 päeva veebruar 2025
väljapaneku ja teavitab sellest
avalikkust ja menetluse
osapooli

KMH aruande avalik min 30 päeva märts 2025
väljapanek

KMH aruande avalik arutelu 1 päev aprill 2025

Ekspertgrupp vastab KMH 30 päeva aprill 2025
aruande avalikul väljapanekul
esitatud seisukohtadele ja
täiendab aruannet

Arendaja esitab täiendatud max 6 kuu jooksul
KMH aruande otsustajale avalikustamisest
nõuetele vastavuse
kontrollimiseks

Otsustaja edastab KMH mai 2025
aruande asjaomastele
asutustele kooskõlastamiseks

KMH kooskõlastamine 30 päeva juuni 2025
asjaomastele asutuste poolt

Otsustaja kontrollib KMH 30 päeva juuli 2025
aruande vastavust seaduse
nõuetele ja teeb otsuse
aruande nõuetele vastavaks
tunnistamise osas

**KMH aruande nõuetele 14 päeva august 2025
vastavaks tunnistamise
otsusest teavitamine**

10 MÕJU HINDAMISE OSAPOOLED

Keskkonnamõju hindamise osapooled ja ülevaade ekspertgrupist on koondatud järgnevatesse tabelitesse (Tabel 2, Tabel 3).

Tabel 2. Osapooled ja kontaktisikud.

Arendaja	Est-Paas OÜ Kontaktisik: Brayan Ahvonen, estpaas@gmail.com , 56610100
Otsustaja	Keskkonnaamet info@keskkonnaamet.ee , 662 5999
KMH ekspert (programmi koostaja)	Maves OÜ Marja 4D, 10617 Tallinn Juhtekspert: Karl Kupits, karl@maves.ee , 5093437 Koostaja: Tuuli Vreimann; tuuli@maves.ee , 51987605

Tabel 3. Ekspertgrupp.

Valdkond	Ekspert	Pädevus
Juhtekspert	Karl Kupits	KMH litsents: KMH0105
Ekspert (aruande koostamine, hinnang pinnavee-kvaliteedile ning kõik teiste ekspertide poolt katmata käsitletud vastavalt KeHJS § 20)	Tuuli Vreimann	Vähemalt viieaastane töökogemus erinevates keskkonnauuringutes sh KMH aruannete koostamises.
Hüdrogeoloogiline mõju	Margus Voolma	Kantud hüdrogeoloogiliste tööde tegevusloale. Pädevusena muuhulgas hüdrogeoloogilised uuringud.

Valdkond	Ekspert	Pädevus
Mõju välisõhule	Marko Kaasik	2007- .. Tartu Ülikool, Loodus- ja täppisteaduste valdkond, füüsika instituut, õhusaaste modelleerimise vanemteadur Viimase viie aasta jooksul töökogemus vähemalt kolme sarnase õhusaaste arvutamise alal.
Müra ja vibratsioon	Ingrid Leemet (Akukon Eesti OÜ)	Viimase kolme aasta jooksul vähemalt kahe kaevandamisalaga seotud müra ja vibratsiooni arvutamise kogemus. Pikaajaline kogemus müra ja vibratsiooni hindamisel, mürakaartide koostamisel.
Ökoloog (mõju elustikule, rohelinele võrgustikule)	Artto Pello	Ökoloogiaalane kõrgharidus

Tabel 4. Asjaomased asutused ja muud menetlusosalised

Asutus	Kaasamise põhjus
Asjaomased asutused KeHJS § 23	
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Ruumiline planeerimine, regionaalvaldkonna koordineerimine
Kliimaministeerium	Riigi huvi esindamine ehitusmaavarade kasutamisel
Lääne-Harju vald	Kohalik omavalitsus, mille territooriumil toimub kavandatav tegevus.
Saue vald	Kohalik omavalitsus, mille territooriumil asuvad lähimad elamud ja läbi mille toimub materjali vedu

Asutus	Kaasamise põhjus
Maa-amet	Registri pidamine maavarade kasutamise üle
Terviseamet	Elanike tervisekaitse
Transpordiamet	Liikluskeskkonna korraldamine (väljaveoteed)
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	Kaevandamise üle osaliselt järelevalvet pidav asutus (nt lõhkamised).
Muud menetlusosalised KeHJS § 16 lõige 3	
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Eesti suurimaid keskkonnaorganisatsioone ühendav mittetulundusühing, mille eesmärk on jälgida ning mõjutada otsuseid ja protsesse järgmistes valdkondades: • Eesti-sisene ja rahvusvaheline keskkonnapoliitika ja -õigus; • olulise mõjuga kohalikud, üleriigilised ja rahvusvahelised keskkonnaotsused; • keskkonnakaitselise tegevuse rahastamine.
Kavandatava tegevuse ala ja vahetu naabruse maaomanikud	Isikud, kelle keskkonnakasutust ja keskkonnatingimusi võib kavandatav tegevus mõjutada

11 ASJAOMASTE ASUTUSTE SEISUKOHAD

Keskkonnaamet edastas KMH programmi asjaomastele asutustele seisukoha küsimiseks oma 09.11.2023 kirjaga nr 6-3/23/22021-2. Alljärgnevalt on koondatud asjaomaste asutuste seisukohad ning nendega arvestamine. Kirjade koopiad on koondatud lisse 1.

Asjaomase asutuse seisukoht	Keskkonnaameti seisukoht	Seisukohaga arvestamine
Regionaal- ja põllumajandusministeerium 27.11.2023 nr 14-3/3286-1		
Märgime, et KMH programmi peatükis 6.9 on küll kirjeldatud avariide ja õnnetuste tekkimise võimalusi ning nende vältimist, kuid pole selgelt sõnastatud kas KMH aruande koostamisel hinnatakse avariide ja õnnetuste esinemise võimalikkust või mitte.	Keskkonnaamet on seisukohal, et ReM-i märkus on asjakohane ning sellega tuleb KMH programmi täiendamisel ja mõjude hindamisel arvestada.	Keskkonnaeksperdi vastus: Keskkonnamõju hindamise käigus täiendavalt avariide ja riskide esinemise võimalikkust ei hinnata. Vastavalt on täiendatud ka peatükki 6.9.
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet e-kiri 29.11.2023		
Olles tutvunud Vasalemma II KMH programmiga leiab TTJA, et see on asjakohane ning piisav, samuti on piisav ekspertrühma koosseis.		Võetud teadmiseks.

Asjaomase asutuse seisukoht

Keskkonnaameti seisukoht

Seisukohaga arvestamine

Transpordiamet 01.12.2023 nr 7.1-7/23/23436-2

Oleme seisukohal, et Vasalemma II KMH programmis tuleb analüüsida kaevandatud materjali väljavedu raudtee transporti kasutades, seda nii Vasalemma kui ka Vasalemma II karjääri vedude mahtu arvestades, et vähendada tiheasustusalades raskeveokite kasutamist. Teadaolevalt on Tallinn-Turba raudteeliin rekonstrueeritud ning tegu oleks keskkonda säästvama ja sh ka inimsõbralikumana transpordiliigiga.

Transpordiamet ei pea võimalikuks alternatiivi 1.2 – materjali väljavedu riigitee 11382 Laitse aiandusühistute tee kaudu.

Riigitee 11382 ei ole sobilik raskeveokite pidevaks liiklemiseks – tee on kitsas (mustkattega osas lõiguti vaid 4 m) ja kurviline, raskeveokite möödumine vastu sõitvast autost on keeruline, seatakse löögi alla liiklusohutus ning tee serva sõites

Transpordiametil vastuväiteid ekspertrühma koosseisu kohta ei olnud. Keskkonnaamet on seisukohal, et Transpordiameti ettepanek analüüsida kaevandatud materjali väljavedu raudtee transporti kasutades, seda nii Vasalemma kui ka Vasalemma II karjääri vedude mahtu arvestades, et vähendada tiheasustusalades raskeveokite kasutamist, on asjakohane. Palume KMH programmis kaaluda, kas raudtee transpordi oleks üheks võimalikuks materjali väljaveo lahenduseks ning kui on, siis lisada see nt üheks väljaveo alternatiiviks ning edaspidi hinnata sellega kaasnevaid mõjusid. Samuti palume arvestada Transpordiameti seisukohta riigitee 11382 Laitse aiandusühistute tee ja riigiteega 11381 Munalaskme-Laitse kasutamise mitte võimalikkuse osas ning kaaluda, kas sellisel juhul alternatiivi 1.2 saab üldse

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud osaliselt. Keskkonnamõju hindamise käigus selgitab arendaja uue tee rajamise ja raudtee kasutamise võimalikkust materjali väljaveoks. Vastavalt on täiendatud programmi peatükke 3.1 ja 3.2. Keskkonnamõju hindamise aruanne ei saa anda suuniseid kohaliku omavalituse planeeringu täiendamisse.

Asjaomase asutuse seisukoht	Keskkonnaameti seisukoht	Seisukohaga arvestamine
kahjustatakse riigitee katet. Tee läbib osaliselt kunagiste suvilate, mis nüüdseks on aastaringseks elamiseks ümberehitatud, piirkonda. Seega on prognoositav müra, tolmu ja vibratsiooni kasv elamispiirkonnas. Keskmine liiklussagedus oli 2022. a. 490 a/öp. Ka 1963. a. ehitatud Vahepere sild vajab täielikku rekonstrueerimist. Tee 11382 ristub riigiteega 11381 Munalaskme-Laitse, mis on samuti kitsas ja väga kurviline mõlemas suunas, seega on raske tagada liiklusohutust raskeveokite pideval liiklemisel. Keskmine liiklussagedus oli 2022.a. 1317 a/öp. Alternatiivi 1.1 – materjali väljavedu riigitee 11172 Vasalemma karjääri tee kaudu osas tuleb KMH programmis analüüsida väljaveo mõjusid koostoimes Vasalemma karjääri tegevuste ja väljaveo mõjudega. Hinnata tuleb lisanduva liikluse mõju asulasisesele keskkonnale ja	alternatiiviks lugeda. Või kui arendaja valmis tagama nimetatud teede piisava kandevõime, korrasoleku ja ohutuse, kas siis oleks antud väljasõidutee lahendus võimalikuks alternatiiviks. Ettepaneku alternatiivi 1.1 osas on Keskkonnaamet seisukohal, et sellega tuleb arvestada, kuid kuna liiklusohutuse teema ei ole keskkonnaloaga reguleeritav ja väljub KMH raamidest, siis selles osas hinnanguid nõuda ei saa. Liiklusohutuse lahenduste leidmine on eeskätt kohaliku omavalitsuse ja Transpordiameti ülesanne, kuhu tuleks kindlasti kaasata ka arendaja. Ettepaneku osas planeerida uus teelõik karjäärist riigiteeni 17 Keila-Haapsalu, mis elamualasid ei läbi ja on ainult materjali väljaveoks ettenähtud, palume anda nii arendaja kui ka KMH eksperdi poolne seisukoht, kas selline lahendus oleks üheks võimalikuks väljasõidutee alternatiiviks või mitte.	

Asjaomase asutuse seisukoht

Keskkonnaameti seisukoht

Seisukohaga arvestamine

liiklusohutusele ning kaaluda meetmeid ohutumaks, tolmu ja müra vabamaks muutmiseks. Massveod ja asulasisene keskkond ei sobi üldisemalt kokku ja selle mõjude oluliseks leevenduseks häid meetmeid ei ole.

Arvestades, et Vasalemma maardlas on kaevandamine toimunud üle 60-ne aasta ja seni kasutamata lubjakivi varu kogust, on võimalik prognoosida edasist kaevandamist vähemalt sama pikaks ajaks. Seega juhul kui raudteetransporti olulisel määral rakendada ei saa, on vajalik planeerida uue, elamualasid mitte läbiva ja ainult materjali väljaveoks ettenähtud, teelõigu rajamine karjäärist riigiteeni 17 Keila-Haapsalu. Uue teelõigu rajamisel tuleb arvestada, et elamualad jääksid minimaalselt 500 m raadiuses teest eemale ja see suunis kinnistuks ka KOV planeeringutes.

Asjaomase asutuse seisukoht
Keskkonnaameti seisukoht
Seisukohaga arvestamine
Kliimaministeerium 04.12.2023 nr 7-12/23/5274-2

Nimetatud KMH puhul me ei pea siiski vajalikuks osaleda asjaomase asutusena ning seisukohta ei esita. Selle KMH puhul piisab Keskkonnaameti kui otsustaja seisukohast

Keskkonnaamet arvestab antud seisukohaga ning ei kaasa edaspidi Kliimaministeeriumi antud KMH menetlusse.

Terviseamet 04.12.2023 nr 9.3-4/23/7760-2

KMH programmis punktis 3.2 on toodud: „Alternatiiv 1.1 Vedu läbi Vasalemma karjääri (Joonis 3) Alterantiiv 1.2 Vedu mööda teenindusmaale rajatavat teed Laitse aiandusühistu teele (kõrvalmaantee nr 11382).” ja punktis 6.2 toodud: „Koosmõjus Vasalemma karjääri määeraldisega võib kanduda piirkonda suurem müratase, seda eelkõige materjali transpordil läbi Vasalemma asula kui materjali transport hakkab toimuma läbi Vasalemma karjääri mäeeraldise (alternatiiv 1.1). Seetõttu on oluline

Terviseametil vastuväiteid ekspertrühma koosseisu kohta ei olnud. Keskkonnaamet on seisukohal, et Terviseameti märkused on asjakohased ning nendega tuleb KMH programmi täiendamisel ja mõjude hindamise arvestada. Esimese punkti osas saab välja tuua, et see punkt on pigem teadmiseks võtmiseks.

Keskkonnaeksperdi vastus: Võetud teadmiseks. Tuleb arvestada, et kõikide modelleerimistega kaasnevad mingid määramatused. Keskkonnamõju hindamise käigus analüüsitakse programmis välja toodud alternatiive ning lähtuvalt Transpordiameti 01.12.2023 kirjast nr 7.1-7/23/23436-2 selgitab arendaja uue tee rajamise või raudtee kasutamise võimalust materjali väljaveoks. Vastavalt on täiendatud KMH programmi peatükke 3.1 ja 3.2

Asjaomase asutuse seisukoht
Keskkonnaameti seisukoht
Seisukohaga arvestamine

selgitada kaasnevad müratasemed koosmõjus Vasalemma karjääri mäeeraldisega. „Kui transport toimub mööda teenindusmaale rajatavat teed Laitse aiandusühistu tee (alternatiiv 1.2), siis Vasalemma II mäeeraldiselt kaevandatud materjali veoga kaasnevat mõju Vasalemma asulas ei esine“. Amet juhib tähelepanu, et olemasolevate keskkonnalubadega seoses on Vasalemma alevikus tõstatatud mure karjäärist väljuvate veoautode tekitatud häiringutega. On asjakohane arvestada, et modelleeritud liikluse müra tasemed võivad sõidukijuhtide liiklemisvõtete tõttu erineda praktikas kujunevatest müratasemetest. Karjääri laienemisel ning Vasalemma alevikust täiendavate veoautode läbi sõitma suunamisega häiringud tõenäoliselt suureneksid ning sellest lähtuvalt on ameti hinnangul

Asjaomase asutuse seisukoht

väljapakutud lahendustest parim alternatiiv 1.2.

KMH programmis punktis 6.2 on toodud: „Taotletaval mäeeraldisel kavandatakse tööala valgustamist. Pole põhjust prognoosida olulise valguse kandumist elamuteni.” Amet juhhib tähelepanu, et valgustuse paigutusel arvestada läheduses paiknevate elamualadega ning vältida nende ülemäärast valgustamist. Vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid.

Planeeritavalt alalt lähtuvad müratasemed ei tohi müratundlike hoonetega aladel ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” (edaspidi KeM määrus nr 71) lisas 1 toodud normtasemeid.

Keskkonnaameti seisukoht

Seisukohaga arvestamine

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud, peatükki 6.2 täiendati.

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud. Tegevuse vastavust keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” lisas 1 toodud piirväärtuseid kontrollitakse KMH koostamisel nagu on toodud ka KMH programmi peatükkides 6.2 ja 8.

Asjaomase asutuse seisukoht

Liikluse müra maksimaalne helirõhutase müratundlike hoonetega aladel ei tohi ületada päeval 85 dB ja öösel 75 dB (KeM määrus nr 71 § 6 lg 3).

Maksimaalne müratase ei tohi ületada tööstusmüra korral vastava mürakategooriaga alal müra liigile kehtestatud normtasest rohkem kui 10 dB (KeM määrus nr 71 § 6 lg 2).

Esitada müra ja vibratsiooniuringud ametile hindamiseks.

Keskkonnaameti seisukoht

Seisukohaga arvestamine

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud. Tegevuse vastavust keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisas 1 toodud piirväärtuseid kontrollitakse KMH koostamisel nagu on toodud ka KMH programmi peatükkides 6.2 ja 8.

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud. Tegevuse vastavust keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisas 1 toodud piirväärtuseid kontrollitakse KMH koostamisel nagu on toodud ka KMH programmi peatükkides 6.2 ja 8.

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud. Need edastatakse KMH aruande

Asjaomase asutuse seisukoht	Keskkonnaameti seisukoht	Seisukohaga arvestamine
		koosseisus Terviseametile seisukoha andmiseks.
Teha koostööd karjääri ümbruse elanikega, leidmaks üheskoos parim lahendus. Teavitada elanikke eelnevalt suurematest mürarikaste tööde teostamise ajast ning tööde kestusest, vältimaks teadmatusest tingitud kaebusi.		Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud. KHM menetluse käigus kaasatakse karjääri ümbruse elanikke nii programmi kui aruande avalikustamisel.
Riigimetsa Majandamise Keskus 06.12.2023 nr 3-1.1/2022/5840		
Vasalemma jõgi on oluline lõheliste kudemisjõena, kus viimastel aastatel on tehtud töid kalade kudealade taastamiseks. KMH käigus tuleb seetõttu hinnata lubjakivikarjääri mõjusid (põhjaveetaseme alanemine, liigvee ärajuhtimine, liigveest setete eelmaldamine jms) Vasalemma jõe kalastikule. Selleks tuleb KMH protsessi kaasata vee-elustiku ekspert.	Keskkonnaamet on seisukohal, et RMK märkus on asjakohane ning sellega tuleb KMH programmi täiendamisel ja mõjude hindamise arvestada.	Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud osaliselt. Kuna mõju vee-elustikule avaldub eelkõige läbi muutuste vee kvaliteedis ja veerežiimis, siis ei näe me vajalikuksvee-elustiku eksperdi kaasamist. Vastavalt peatükkides 6.2, 6.5 ja 8 toodule hinnatakse mõju Vasalemma jõe vee-elustikule läbi muutuste vee kvaliteedis ja veerežiimis. Täiendati peatükis 8 toodud hindamismetoodikat selles osas, et hindamisel lähtutakse Vasalemma karjääri heitvee seire andmetest ning võrreldakse

Asjaomase asutuse seisukoht

Keskkonnaameti seisukoht

Seisukohaga arvestamine

vee kvaliteedi andmeid lõhilastele soodsa seisundi näitajatega.

Lääne-Harju Vallavalitsus 11.12.2023 nr 5-7/5-10

1. KMH programmi peatükis 3.1 „Kavandatava tegevuse kirjeldus“ (lk 6) on kirjeldatud, et väljaveotena saab kasutada mäeeraldise teenindusmaast edelas asuvat Laitse aiandusühistu teed (alternatiiv 1.2). Alternatiivina on võimalik vastava kokkuleppe saavutamisel kasutada materjali veoks Vasalemma karjääri taristut (alternatiiv 1.1). Juhul kui saavutatakse kokkulepe materjali veoks Vasalemma karjääri taristu kaudu, tuleb arvestada, et sel juhul toimub karjääriga seotud transport mööda riigiteed 11172 Vasalemma karjääri tee, mis kulgeb läbi Vasalemma aleviku (tiheasustusalala). KMH programmis tuleb käsitleda ja KMH aruandes pakkuda lahendused karjäärast maavara väljaveol tekkiva tolmu ja müra osas koostöös Transpordiameti ja kohalike elanikega ja samuti seisukohaga, et tänased liikluskorralduslikud lahendused riigiteel 11172 Vasalemma karjääri tee ei ole andnud rahuldavat tulemust. Kuid liikluskorralduslikke ja -ohutust puudutavaid hinnanguid ja lahendusi ei saa keskkonnaloa maavara

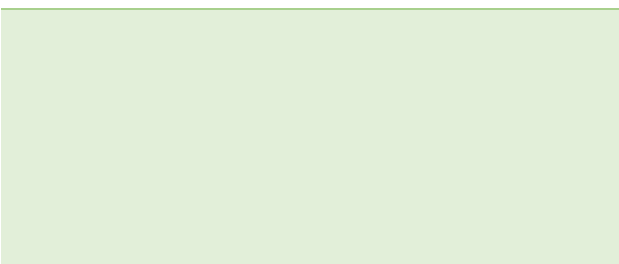
Keskkonnaeksperdi vastus: Mitte arvestatud. Keskkonnamõju hindamisel ei hinnata ega töötata välja liikluskorralduse lahendusi. Mõju hindamisel selgitatakse väljaveoteedega kaasneva müra ja õhuheitmete levik. Samuti, lähtudes Transpordiameti seisukohast, selgitab arendaja KMH koostamisel uue tee rajamise või raudtee kasutamise võimalust materjali väljaveoks.

Asjaomase asutuse seisukoht	Keskkonnaameti seisukoht	Seisukohaga arvestamine
osas koostöös Transpordiameti ja kohalike elanikega. Täna sed liikluskorralduslikud lahendused riigiteel 11172 Vasalemma karjääri tee ei ole andnud rahuldavat tulemust. Liikluskorralduslike lahenduste väljatöötamisele kaasata vastava valdkonna (nt liikluskorraldus) ekspert. 2. KMH programmi peatükis 4.5 „Pinnavesi“ kirjeldatakse, et „Vasalemma_1 kogumi (Vasalemma jõgi) seisund on 2019. aasta seisuga kesine.“ ning kuigi „meetmeprogrammiga ei nähta ette tegevusi, mis oleksid seotud Vasalemma karjääri tööga“, tuleb KMH koostamisel pöörata erilist tähelepanu ka Vasalemma jõe veerežiimile kui ka seisundile nii kaevandamise ajal kui ka pärast kaevandamise lõppu.	kaevandamiseks menetluses ja selle KMH raames nõuda, kuna liiklusohutus ei ole keskkonnaloaga reguleeritav teema. KMH eesmärk on anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta ning kavandatavaks tegevuseks sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või vähendada ebasoodsat mõju keskkonnale ning edendada säästvat arengut. Tulenevalt sellest ei ole asjakohane nõuda ka liikluskorralduslike lahenduste väljatöötamiseks kaasata vastava valdkonna (nt liikluskorraldus) eksperti. Liikluskorralduse ja -ohutuse lahendused tuleb eeskätt kohaliku omavalitsuse, Transpordiameti ja arendajaga koostöös leida.	Keskkonnaeksperti vastus: Arvestatud osaliselt. Vastavalt peatükkides 6.2 ja 8 toodule hinnatakse mõju Vasalemma jõe vee kvaliteedile ja -režiimile. Planeeritava karjääri mõju avaldub vee kvaliteedile tööde tegemise ajal põhjavett ära juhtides, mistõttu pärast kaevandamise lõppu lakkab ka mõju. Kaevandamisest tingitud mõju piirkonna veerežiimile, sh Vasalemma jõe veerežiimile hinnatakse. Vastavalt on täiendatud ka KMH programmi peatükki 8: „Mudeli tulemuste põhjal annab ökoloog ekspertarvamuse veerežiimist tingitud mõjude kohta taimestikule ning hüdroloog hinnangu

Asjaomase asutuse seisukoht

Keskkonnaameti seisukoht

Seisukohaga arvestamine



3. Lääne-Harju Vallavalitsusele on teada, et Keskkonnaamet on 26.10.2023 kirjaga nr 6-3/23/3965-32 tunnistanud nõuetele vastavaks Vasalemma karjääri keskkonnaloa nr KMIN-032 muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi. KMH käigus tuleks hinnata koosmõju Vasalemma karjääri tegevusega (ja vastupidi).

mõjust piirkonna veerežiimile (**sh Vasalemma jõe veerežiimile**), põhjavee alanduslehtri ulatusele ja alanduslehtri olevate puur- ja salvkaevude veetasemetele. ”.

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud. Koosmõju hinnatakse ja seda on kirjeldatud KMH programmi peatükis 8: „Keskkonnamõju hindamise käigus tuuakse välja kavandatava tegevuse lähialasse jäävad tegevused, mis võiksid omada koosmõju kavandatava tegevusega (**maavara kaevandamine Vasalemma mäeeraldisel**).”

Keskkonnaamet 21.12.2023 nr 6-3/23/22021-11

1. Programmis jääb ebaselgeks, millest koosneb katend ning milline on katendi arvestuslik kogumaht (m³). Programmi ptk 3.1 kohaselt eraldatakse kattekihist muld, mis ladustatakse katendist eraldi. Palume tegevuse vajadust

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud. Peatükki 4.3 on täiendatud arvutusliku katendi kogumahuga. Geoloogilise uuringu aruandes ei ole eraldi toodud

Asjaomase asutuse seisukoht

põhjendada ning tuua välja, milline on eraldatava mulla osakaal võrreldes ülejäänud katendiga. Üldjuhul peetakse oluliseks mulla bioloogilise aktiivsuse säilimine, kuid programmis ei ole sellele tähelepanu juhitud. Palume programmis välja tuua, kuidas katendis oleva mulla bioloogiline aktiivsus säilitatakse.

Keskkonnaameti seisukoht

Seisukohaga arvestamine

mulla kogust, mistõttu ei ole võimalik seda ka eraldi programmis välja tuua.

Katendis oleva mulla bioloogilise aktiivsuse säilitamise küsimust käsitletakse KMH aruande koostamisel ja vastavalt on täiendatud ka peatükke 3.1 ja 8.

2. Programmi ptk-s 6.5 (lk 38) on toodud, et taotletav mäeeraldis jääb täielikult rohevõrgustiku tuumalale, mistõttu võib see omada mõju rohevõrgustikule. KMH käigus selgitatakse kavandatava tegevusega kaasneva mõju olulisust rohevõrgustiku tuumalale ning selle terviklikkusele. Ptk-s 3.1 (lk 6) on öeldud, et OÜ Est-Paas planeerib Vasalemma II lubjakivikarjääri mäeeraldisest teenindusmaa peale maavara ammendamist korrastada veekoguks (mäeeraldisest ala) ja metsamaaks (teenindusmaa ala). Palume selgitada,

Keskkonnaeksperdi vastus: Mitte arvestatud. Kaevandamine toimub veetaset alandades ja seetõttu kaevandamise ja pumpamise lõppedes täitub karjäär veega ning mäeeraldisest kujuneb koos Vasalemma karjääriga üks suur järv. Mäeeraldisest korrastamiseks näiteks metsamaaks on vajalik kogu Vasalemma II mäeeraldisest ala täitmine. See tähendab vähemalt kaevandatava materjali mahuga (3 583 000 m³) võrdse täitematerjali saamist. Arendaja seisukohast ei ole antud hetkel tegemist reaalse alternatiiviga.

Asjaomase asutuse seisukoht

Keskkonnaameti seisukoht

Seisukohaga arvestamine

millest tulenevalt on kaevandamisala korrastamise suunaks valitud tingimata veekogu (just mäeeraldise puhul). Kui arvestada, et kaevandatav ala jääb rohevõrgustiku tuumalale ja on hetkel metsamassiivina oluline ka kanakullile, siis nendest asjaoludest tulenevalt võiks paremaks lahenduseks olla kaevandamisega rikutud maa-ala taastamine metsamaaks. Keskkonnaamet teeb ettepaneku KMH käigus ühe korrastamise alternatiivina käsitleda kogu karjääri ala korrastamist metsamaaks. Sellisel juhul tuleks programmi ptk-s 6.1 (lk 28 ja 29) toodud KMH käigus käsitletavaid kaevandamise lõpetamise stsenaariumeid täiendada/lisada.

3. Palume programmi ptk-s 8 tuua välja ka mõjude hindamise metoodika rohevõrgustiku tuumala ja siduvuse ning Natura asjakohase hindamise puhul.

Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud. Peatükki 8 on täiendatud rohevõrgustiku tuumala ja siduvuse ning Natura asjakohase hindamise metoodikatega.

Asjaomase asutuse seisukoht	Keskkonnaameti seisukoht	Seisukohaga arvestamine
4. Programmi ptk-s 9 (lk 44) toodud ajakavas on aruande avalikustamise eelsed tähtajad ebakorrektsed. Kui KMH aruanne esitatakse otsustajale avalikustamiseks, siis on otsustajal 21 päeva aega aruande kontrolliks, seejärel 14 päeva jooksul korraldatakse avalik väljapanek, mis kestab 30 päeva (KeHJS § 21 koostoimes §-dega 16, 17 ja §-ga 201). Palume programmi korrigeerida.		Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud: Peatükis 9 on ajakava parandatud.
5. Tulenevalt Transpordiameti 01.12.2023 kirjas toodud märkustest ja ettepanekutest tuleb olulises osas üle vaadata ning vajadusel muuta ja täiendada kaevandatava materjali väljasõiduteede lahendused.		Keskkonnaeksperdi vastus: Arvestatud: Keskkonnamõju hindamise käigus selgitab arendaja uue tee rajamise ja raudtee kasutamise võimalikkust materjali väljaveoks. Vastavalt on täiendatud programmi peatükke 3.1 ja 3.2.

12 PROGRAMMI AVALIKUSTAMINE

12.1 Avalik väljapanek

Keskkonnamõju hindamise programmi avalik väljapanek toimus vahemikus 16.02.2024–03.03.2024. Programmiga oli võimalik tutvuda [Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS](#). Avalikust väljapanekust ja arutelust teavitas Keskkonnaamet osapooli oma 14.02.2024 kirjaga nr 6-3/23/22021-17. Lisaks oli kuulutus üleval Ametlikes Teadaannetes ([Teadaande number 2221742](#)) ja väljaandes „Harju Elu“ [nr 4, 16.02.2024](#). Ülevaade programmi avalikul väljapanekul laekunud seisukohtades koos nendega arvestamise kohta on toodud järgnevas tabelis. Avalikustamisel laekunud kirjade koopiad on toodud lisas 2.

Seisukoht

Seisukohaga arvestamine

Transpordiamet 20.02.2024 nr 7.1-7/24/13434-6

- eelnõu p 3.2 lk 7, väljaveotee alternatiivid, vajab täiendamist kahe punktiga:

alternatiiv 1.3 Väljaveoks rajatakse uus tee, ainult materjali veoks, mahasõiduga riigiteele 17;

alternatiiv 1.4 Väljaveoks kavandatakse raudteetranspordi kasutamist.

OÜ Est-Paas võtab arvesse Teie ettepanekud ning lisab need võimalusel KMH programmi eelnõusse.

Saue Vallavolikogu 25.01.2024 otsus nr 3

Nõustuda keskkonnaloa andmisega OÜ Est-Paas (registrikoodiga 11501656) Vasalemma II lubjakivikarjääris ja sellele koostatud keskkonnamõju hindamise programmiga tingimusel, et karjäärist väljaveotee planeeritakse läbi olemasoleva Vasalemma karjääri mitte 11382 Laitse aiandusühistute teed mööda.

Võtame teie seisukoha teadmiseks. Keskkonnamõju hindamisel hindame kõikide väljaveo alternatiividega kaasnevaid mõjusid: nii müra kui õhuheitmete teket ja nende olulisust. Kaalume keskkonnamõju hindamise käigus ka täiendavaid alternatiivseid väljaveoteid, mis on lisatud ka KMH programmi. OÜ Est-Paas soovib kindlasti leida lahenduse, mis oleks arvestades

Seisukoht	Seisukohaga arvestamine				
	kõiki	tegureid	kõige	inim-	ja
	keskkonnasõbralikum.				

12.2 Avalik arutelu

KMH programmi avalik arutelu toimus 13.03.2024 kell 17.00 Vasalemma kogukonnamajas (aadress Ranna tee 8, Vasalemma, Lääne-Harju vald). Avaliku arutelu protokoll ühes osalejate nimekirjaga on toodud alljärgnevalt.

12.2.1 Avaliku arutelu protokoll

Vasalemma II lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse keskkonnamõju hindamise programmi avalik arutelu

Asukoht: Vasalemma kogukonnamaja (Ranna tee 8, Vasalemma, Lääne-Harju vald)

Algus 17:00

Lõpp 18:30

Osalejate nimekiri on toodud protokollis lõpus.

Protokollis Karl Kupits

Tuuli Vreimann avas koosoleku.

Egle Smith Keskkonnaametist andis ülevaate otsustaja rollist KMH protsessis.

Bryan Ahvonen ettevõttest OÜ Est-Paas tutvustas ennast kui arendajat.

Tuuli Vreimann andis ülevaate KMH programmist ja kirjalikult laekunud seisukohtadest.

Arutelu

Katrin Pere: Mis kasu saab kohalik kogukond?

Bryan Ahvonen: Kohalikud saavad tööd ja vald saab rahalist kasu.

Enn Mäesalu: Praeguses karjääris ei ole palju kohalike elanikke. Kas tuleb täiesti uus karjäär?

Tuuli Vreimann: Jah, plaanitakse uut.

Anneli Maaro: Kuidas hinnatakse mürataset?

Tuuli Vreimann: Hinnatakse mudeliga. Arvestatakse kõige halvema olukorraga. Müraallikad pannakse kaardile elanike seisukohast võimalikult ebasoodsasse kohta ja arvutatakse kõikide müraallikate koosmõjus müra leviku ulatus. Hinnatakse kui kaugele jõuab ülenormatiivne müra.

Anneli Maaro: Kuidas mina saan teada tulemused?

Tuuli Vreimann: KMH aruande avalikustamise protsessis.

Anneli Maaro: Minu kaevu vesi on sogane (Ohtu küla lähedal) tuleks uurida vee kvaliteeti.

Karl Kupits kirjeldab KMH programmi esitluse slaidil oleva skeemi põhjal, kuidas kaevandus ei saa põhjustada heljumi teket põhjavette. Seetõttu ei ole põhjust ka mõju vee kvaliteedile hinnata.

Rene Kask: Kas Vasalemma jõe kvaliteeti on uuritud?

Tuuli Vreimann: On uuritud veemajanduskavade koosseisus.

Rene Kask: Olen näinud, et Vasalemma jõe vesi läheb periooditi halliks. Veeproove olen kogunud. Kui seisab, siis vesi läheb klaariks.

Mart Mets: Kes otsustab kirjalikult laekunud ettepanekutega mitte arvestamise põhjendatuse üle?

Egle Smith: Keskkonnaamet otsustab.

Tiiu Mets: Kas reaalselt mingit mõju ei mõõdeta? Ainult mudeldatakse?

Tuuli Vreimann: Vasalemma II karjäär ei tööta, mistõttu selle mõju mõõtmine ei annaks vajalikku infot.

Karl Kupits selgitab, kuidas tihti on mudelarvutusest rohkem kasu, kui mõõtmisest, sest mõõtmisega saadakse üksnes hetkeolukorra tulemus, aga mudeldamisel on võimalik arvesse võtta kõige ebasobivam olukord.

Kerli Lambing: Kuidas toimub väljaveoteede, alternatiivide hindamine? Mis alustel?

Bryan Ahvonen: Avalikustamisel ametiasutuste poolt soovitatud väljaveoteede alternatiive ei ole arendaja veel teostatavuse seisukohast analüüsinud.

Tuuli Vreimann: Väljaveoteede alternatiive hinnatakse lähtuvalt müra ja tolmu levikust. Sobivaim on see alternatiiv, mis nende mõõdikute osas põhjustab kõige vähem mõju.

Anneli Maaro: Kas piirnevatele kinnistutele tagatakse ligipääs?

Toimub arutelu küsimuse esitaja konkreetse kinnistu osas ja üldiselt. Konkreetset vastust küsimusele ei teki. Tegemist on asjaõigusega ja sellised tingimused võib ette anda riik, kui sõlmib kaevandjaga maa rendilepingu.

Kristo Kraft: Mis on kaevandamise maht?

Tuuli Vreimann: 200 000 m³ aastas.

Kristo Kraft: Nordkalgil on vist maht 5 000 m³ päevas ja sellega on kaasnenud tihe liiklus. Kui palju uue karjääriga juurde tuleb?

Erki Vaguri: KMH eesmärk on välja selgitada, kui palju autosid juurde mahub. Kui KMH jõuab järeldusele, et tuleb rakendada palju leevendavaid meetmeid, siis võib arendaja jõuda järeldusele, et see on liiga kallis ja loobub.

Katrin Pere: Palun panna KMH programmi liiklusvoogude tabel.

Tuuli Vreimann kinnitab, et paneb.

Anneli Maaro: Kui pikalt kestavad uuringud?

Tuuli Vreimann: Uuringud plaanitakse läbi viia valdavalt suvel. KMH aruande avalik arutelu toimub umbes aasta pärast.

Toimub üldine arutelu teemal, et kohalike kõige olulisem probleem on liiklussagedus Ranna teel. Ei olda rahul, et KMH ei analüüsi tiheda liiklusega kaasnevaid ohte (liiklusavariid). Karl Kupits ja Tuuli Vreimann selgitavad, et KMH ülesanne on tegeleda looduskeskkonnale avalduva mõjuga ja looduskeskkonnas toimuvate muutuste (müra ja õhusaaste) kaudu mõju inimese tervisele. KMH ekspertidel ja Keskkonnaametil otsustajana puudub pädevus liiklusohtu hinnata. Mõju hindajad nõustuvad, et liiklustihedusega kaasnevad riskid on piirkonna väga oluline probleem ning sellega tuleb tegeleda, aga väljaspool KMH-d.

Vasalemma II lubjakivikarjääri maavara kaevandamise loa taotluse keskkonnamõju hindamise programmi avalik arutelu

13.03.2024 Vasalemma kogukonnamaja (Ranna tee 8, Vasalemma, Lääne-Harju vald)

	Nimi	Asutus
1	Tiin Auts	kohalik elanik
2	Kohtim Pere	
3	Kerli Laubing	Lääne-Harju Vallavalitsus
4	Raino Piusalu	
5	Tuuli Treimane	OÜ Maves
6	Benjamin Ahvenan	OÜ EST-PARS
7	Eeki Vaguri	OÜ IB SÄGER
8	Karl Kuppits	Maves OÜ
9	Egle Smith	Keskonnasamet
10	Mart Põhn	
11	MARJU ALVERE	Vasalemma Aedlinna Selts
12	Eike Simmer	TREU-2 Grupp

Vasalemma II lubjakivikarjääri maavara kaevandamise loa taotluse keskkonnamõju hindamise programmi avalik arutelu
13.03.2024 Vasalemma kogukonnamaja

	Nimi	Asutus
13	INDREK MALM	ASTREKZ GRUPP
14	KRISTO KRAFT	Jaani 42 elanik Vasalemma
15	JAANA KRAFT	Jaani 42 elanik Vasalemma
16	Mart Muts	
17	Enn Mäesalu	
18	Rene Kask	
19	Anneli Maaro	
20	Melis Laikma	
21		
22		
23		
24		
25		
26		

13 KASUTATUD MATERJALID

Eesti Ornitoloogiaühing. 2019. Eesti lindude staatus, pesitsusaegne ja talvine arvukus 2013–2017.

European Environmental Agency (2019) 2.A.5.a Quarrying and mining of minerals other than coal, EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019, <https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2019/part-b-sectoral-guidance-chapters/2-industrial-processes/2-a-mineral-products/2-a-5-a-quarrying/view>

<https://kasvukohatybid.emu.ee/mets/kastikuloo>

<https://kasvukohatybid.emu.ee/mets/kastikuloo>

<https://keskkonnaamet.ee/media/5924/download>

<https://keskkonnaportaali.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>

<https://kliimaministeerium.ee/kliimamuutustega-kohanemise-arengukava>

<https://kliimaministeerium.ee/kliimapolitika-pohialused-aastani-2050>

<https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku>

<https://kls.pria.ee/kaart/>

https://kotkas.envir.ee/kmh/kmh_view?kmh_id=435&represented_id=

<https://laaneharju.ee/arengukavad>

<https://laaneharju.ee/uldplaneering>

<https://laaneharju.ee/vasalemma-valla-uldplaneering>

<https://maakonnaplaneering.ee/maakonna-planeeringud/harjumaa/harju-maakonnaplaneering-2030/>

<https://www.harjumaavarad.ee/planeeringu-dokumendid/>

<https://www.pria.ee/sites/default/files/2022-10/Kliimakindluse%20tagamise%20hindamine.pdf>

<https://www.riigiteataja.ee/akt/106032019012?leiaKehtiv>

<https://www.riigiteataja.ee/akt/121122016027?leiaKehtiv>

<https://www.riigiteataja.ee/akt/328122021011>

Kanakulli (*Accipiter gentilis*) kaitse tegevuskava. 2022. Keskkonnaamet.

Keskkonnakaitseluba nr KMIN-032

Keskkonnaministri 15.06.2004 määrus nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu”

Linnuatlas. 2018. Eesti Ornitoloogiaühing.

Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027. Keskkonnaministeerium, 2022

Must-toonekure (*Ciconia nigra*) kaitse tegevuskava. 2018. Keskkonnaamet.

Vasalemma lubjakivimaardla Vasalemma II uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne. OÜ Inseneribüroo Steiger, 2019.